

Pl.	Nr.	Speler	Part	++=	-/-	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Tpr	Kzr	Wrd
104	52	J. Selier									1886		663	117
105	60	H. Holl									2037		662	116
106	61	B. Pel									2096		647	115
107	69	R. van Leeuwen									1700		646	114
108	74	J. Gimpel									1682		645	113
109	81	J. Algra									1943		630	112
110	83	H.J. van Vliet									1639		629	111
111	85	M. Mol									1400		628	110
112	90	J. Hania									1650		613	109
113	97	J. de Wilde									1600		612	108
114	108	T. Netten									1723		611	107
115	109	B. de Wilde									1579		596	106
116	112	J. Das									1400		595	105
117	114	D. Pront									1200		594	104
118	124	E. van de Hout	3	1	2	1	+1	33	65	51	1350	1387	571	103
119	79	L. Oomens	13	3	2	8	4	+1	80	42	1540	1382	553	102
120	132	S. Stein	1			1		+1	92		1700	1300	543	101
121	134	M. Messing	1			1		+1	61		1550	1262	529	100
122	117	H. van Keulen	13	3		10	3	-1	84	32	1083	1128	500	99
123	89	E. Mastenbroek	2			2			14		1887		494	98
124	111	J. Bruijn	7	1		6	1	-1	87	19	1177	1019	485	97
125	107	L. Affourtit	4			4		-2	78		1200	930	416	96
126	113	P. Heimans	10	2		8	2	-2	80	28	1350	1266	414	95
127	115	J. van der Klauw	14	2	1	11	2½	17	89	22	1197	1198	339	94

Natafelen na een KNSB-competitieronde bij da Piero

357

december 1996

Inhoud

Laatste nieuws	4
MUTATIES SV CAISSA	4
HET EERSTE	5
HET TWEEDE	9
HET DERDE	13
HET VIERDE	13
HET VIJFDE	13
HET ZESDE	17
HET ZEVENDE	17
HET ACHTSTE	19
Prof. Van Hulst doceert	20
Ontroering I	22
Ontroering II	24
Praadzzels	26
Het middenrif	28
BEKERRITUELEN	30
RANGLIJST NA RONDE 14	34

**CA SSA
NIEUWS
358**

zal 4 februari a.s.
verschijnen
Sluiting kopij
28 januari

U kunt kopij (bij voorkeur in WP-formaat)
inleveren op de clubavond, of opsturen naar:
John Konst
Burg. Tellegenstraat 3 II
1073 KA Amsterdam Tel.: 020 6768702

E-Mailadres: john.konst@pi.net

Caissanieuws is het clubblad van de
schaakvereniging Caissa, anno 1-5-1951.
Caissanieuws verschijnt ± tien maal per jaar.

Clublokaal: Oranjestad
Van Ostadestraat 153 Amsterdam
Tel.: 020 679 55 59

Clubavond: dinsdag

Voorzitter:

Frans Oranje
Oude Zijds Voorburgwal 109 C
1012 EM Amsterdam
Tel.: 020 627 70 17

Wedstrijdleader interne:

Pieter Allaart

Uilenstede 17-7
1183 AA Amstelveen
Tel.: 020 645 62 35

Wedstrijdleader externe:

Jop Dekker

Oude Zijds Voorburgwal 268 E
1012 GL Amsterdam
Tel.: 020 620 42 22

Secretaris:

Jaap Spreeuw

Solostraat 43
1095 GV Amsterdam
Tel.: 020 663 90 94

Penningmeester:

Jaap Tanja

Bankastraat 24 hs
1094 EE Amsterdam
Tel.: 020 692 91 26

postgiro: 460 28 82 tnv SV Caissa Amsterdam

Materiaalbeheer:

Mirjam Klijnkramer

Holendrechtstraat 19 a
1078 TN Amsterdam
Tel.: 020 679 45 65

Redactie:

John Konst

Redactiemedewerker:

Stefan Steemers

Internet:

<http://home.pi.net/~konjohn/>

Agenda

dinsdag 17 december

ronde 15

Caissa 3 - Probleem 1
Abcoude 1 - Caissa 5

zaterdag 21 december

Weesp open rapid
(WVGV Papeln 154)
info: 0294 414 534

28 december - 12 januari

72ste Hastings International Chess congres

dinsdag 7 januari

ronde 16

Caissa 8 - Raadsheer 7

zaterdag 11 januari

Apeldoorn - Caissa 1
Amersfoort 2 - Caissa 2

dinsdag 14 januari

ronde 17

Caissa 6 - Pion 2

dinsdag 21 januari

ronde 18

Caissa 4 - ODI 1
Landsmeer 1 - Caissa 7

dinsdag 28 januari

ronde 19

Amstel 1 - Caissa 3
Caissa 5 - Nieuwendam 3
(Sluitingsdatum kopy CaissaNieuws 358)

maandag 3 februari

ASSV 2 - Caissa 8

dinsdag 4 februari

ronde 20

14 december 1996

Uitslagen uit de 4de ronde

KNSB-competitie

Caissa 1 - Tal 1 4 - 4

Caissa 2 - Tal 2 5½ - 2½

Redactioneel

Sinds Caissa op het Internet te vinden is, is ook de discussie omtrent het copyright van de ingeleverde artikelen actueel geworden.

Alle artikelen die ingeleverd worden voor CaissaNieuws, worden ook geplaatst op de homepage van Caissa. Als artikelen interessant gevonden worden, kunnen andere bladen van schaakverenigingen (delen van) artikelen uit CaissaNieuws overnemen zonder toestemming van de auteur, mits de naam van de auteur en de bron (het nummer en de datum van CaissaNieuws) worden vermeld en aan CaissaNieuws een exemplaar van het blad, waarin het artikel is opgenomen, wordt toegestuurd.

Andere (schaak)bladen en publicaties moeten voor het publiceren van (delen van) artikelen toestemming aan de auteur vragen via het e-mailadres van CaissaNieuws:

john.konst@pi.net

Daarbij kan eventueel een geldelijke vergoeding voor publicatie worden gevraagd.

Wilt u uw bijdrage aan CN niet op de Caissa-homepage terugvinden, laat dat dan even weten aan de redactie.

Bezoekers HomePage naar land afkomst:

1. Nederland	311	85.6 %
2. VS	21	5.78 %
3. België	6	1.65 %
4. Zweden	3	0.82 %
5. Uruguay	1	0.27 %
6. Canada	1	0.27 %
7. Onbekend	20	5.5 %

Laatste nieuws

Clubkampioen Karel van de Weide is gedeelde tweede geworden bij de voorwedstrijden voor het Nederlands Kampioenschap. Hij zal met Manuel Bosboom een tweekamp (twee partijen) moeten spelen om een plaats in het komende NK. Deze tweekamp zal gehouden worden op 18 en 19 januari a.s. Bij gelijke stand is Karel van de Weide geplaatst.

Hierbij de partij uit de negende ronde (8 december 1996).

Wit: W. Hendriks (2430)

Zwart: Karel van de Weide (2365)

1. e2-e4 c7-c5 2. Pg1-f3 Pb8-c6 3. d2-d4 c5xd4 4. Pf3xd4 g7-g6
5. c2-c4 Pg8-f6 6. Pb1-c3 d7-d6 7. Lf1-e2 Pc6xd4 8. Dd1xd4 Lf8-g7
9. Lc1-e3 0-0 10. Dd4-d2 Lc8-e6 11. 0-0 Dd8-a5 12. f2-f3 Tf8c8
13. Tf1-c1 a7-a6 14. Ta1-b1 Da5-d8 15. b2-b3 Ta8-b8 16. Le3a7 Tb8-a8
17. La7-e3 Ta8-b8 18. Tc1-c2 Kg8-f8 19. Le3-a7 Tb8-a8 20. La7-e3 Ta8-b8 21. g2-g3 Dd8-c7 22. Tb1-c1 Dc7-a5 23. Le2-f1 Pf6-d7 24. Pc3-d5 Da5xd2 25. Le3xd2

25. .. Lg7-d4+ 26. Kg1-g2 Kf8e8 27. Ld2-

e3 Ld4xe3 28. Pd5xe3 Tc8-c7 29. f3-f4 f7-f6 30. Pe3-d5 Le6xd5 31. c4xd5 Tc7xc2+ 32. Tc1xc2 Pd7-c5 33. Kg2-f3 a6-a5 34. Lf1-b5+ Ke8-d8 35. Tc2-c3 Kd8-c7 36. a2-a3 Kc7-b6 37. Lb5-f1 Tb8-f8 38. h2-h4 f6-f5 39. e4-e5 Tf8-d8 40. e5xd6 e7xd6 41. g3-g4 f5xg4+ 42. Kf3xg4 Pc5-e4 43. Tc3-e3 Pe4-f6+ 44. Kg4-g5 Pf6xd5 45. Te3-d3 Pd5xf4 46. Td3-f3 Pf4-e6+ 47. Kg5-h6 Td8-d7 48. Lf1-h3 Pe6-d4 49. Tf3-d3 Pd4-f5+ 50. Kh6g5 Kb6-c5 51. h4-h5 Td7-e7 52. h5xg6 h7xg6 53. Kg5xg6 Pf5-e3 54. Kg6-f6 Te7-e5 55. Lh3-e6 Pe3-d5+ 56. Le6xd5 Te5xd5 57. Td3-c3+ Kc5-d4 58. Tc3-c4+ Kd4-e3 59. Kf6-e6 Td5-d3 60. b3b4 d6-d5 61. Tc4-c5 a5xb4 62. a3xb4 d5-d4 63. Tc5-e5+ Ke3-d2 64. Te5-b5 Td3-b3 65. Tb5xb7 d4-d3 66. Ke6-d5 Kd2-c2 67. Tb7c7+ Kc2-b2 68. Tc7-c4 d3-d2 69. Tc4-d4 Kb2-c2 70. Td4xd2+ Kc2xd2 71. Kd5-c5 Tb3-c3+ 72. Kc5-d6 Tc3-d3+ 73. Kd6-c6 Td3c3+ 74. Kc6-d6 Tc3-b3 75. Kd6-c5 Kd2-d3 76. b4-b5 Kd3-e4 77. b5-b6 Ke4-e5 78. Kc5-c6 Tb3-c3+ 79. Kc6-d7 Tc3-d3+ 80. Kd7c6 Td3-b3 81. Kc6-c7 Ke5-e6 82. b6-b7 Tb3-c3+ 83. Kc7-b6 Tc3-b3+ 84. Kb6-c7 Tb3-c3+ 85. Kc7-b6 Ke6-d7 86. b7-b8D Tc3b3+ 87. Kb6-a7 Tb3-a3+ 88. Ka7-b7 Ta3-b3+ 89. Kb7-a7 Tb3xb8 rem.

MUTATIES SV CAISSA

Jaap Spreeuw

Hartelijk welkom worden geheten:

Hernan Ruiz

Pieter Melford

Diederik 't Hooft

Jeannette Mulder

Johan Lienes

L. van Staden

A.L.F. Smulders

Erik Beugelink

Bedankt heeft:

Sanne de Haan

Totaal aantal leden: 120.

HET EERSTE

Caissa 1 - Unitas 1: 3-5

23-11-96

1. Aran Köhler	1-0	Bonno Pel
2. Jaap Spreeuw	1-0	J Baljé
3. Micha Leuw	rem	B vdMarel
4. Gerard Rill	rem	F vHamond
5. Hans de Vilder	0-1	M Boekschoten
6. Michaël Wunnink	0-1	A Boer
7. Niek Narings	0-1	H tDoeschate
8. Elwin Osterwald	0-1	T Palmans

Groen en geel in het Oranjehuis

Errit Petersma

Het mooiste moment op zaterdag 23 november mocht ik beleven om 15.55 uur. Buiten was een grote naaldboom naast de zijbeuk van de Oranjekerk door de vers gevallen sneeuw zo fraai in een kerstboom omgetoverd, dat ik niet kon nalaten verscheidene schakers nadrukkelijk op dit stilleven te wijzen; binnen werden de eerste asbakken achter de bar weggehaald, met dat twinkelende effect van glas op glas, slechts vergelijkbaar met twee blokjes ijs in een glas whisky, in mijn stamkroeg De Prins door de vroegere eigenaar Het Geluid gedoopt.

Roken

Het is me trouwens wat: dat niet-roken. Omdat het ingaande het seizoen 1996-1997 verboden is geworden gedurende KNSB-wedstrijden te roken - een bespottelijke en bevoogdende maatregel, gevolg van een voorstel dat door een tweemaal per jaar milieubewuste en pseudo-democratische Bondsraad is gefiatteerd - en omdat Caissa een rokersvereniging is, werd ik door arbiter

Jacques van der Burg, een kettingroker, in de gelegenheid gesteld aan onze gasten te vragen of het acceptabel was vanaf vier uur te mogen roken. Dat was goed. (Van tevoren subtiel ingestudeerde scenario gelukt: lekker puf.)

Toen Hans de Vilder op dat tijdstip een rokertje in zijn pijpje schroefde en er genotvol de brand in stak, beende zijn tegenstander, via diens teamleider, een roker, naar de wedstrijdleiderstafel om ons aan het vermalde KNSB-besluit te herinneren. Op het moment waarop overeenstemming over het aanvangstijdstip te roken was bereikt had uitgerekend deze jongeman zich opgesloten in het herentoilet. Ik bad hem met een hand over zijn hart te strijken. 'Over mijn longen,' was zijn geestige antwoord. Maar gelukkig niet over zijn lijf: morrend legde hij zich bij de afspraak neer.

Bij Caissa schijnen de zaken overigens af en toe gezellig op hun kop te staan. In het vroegere niet-rokerszaaltje, na de Grote Omwenteling het rokerszaaltje geheten, op zaterdagden de analyseruimte genoemd, mocht ditmaal niet worden geroekt, omdat daar de volgende dag vier christelijke carpatiënten zouden worden ontvangen.

Aran ouderwets

Op het moment dat ik dit verslag tik is Aran de fiere lijstaanvoerder van de interne competitie. Met zijn partij aan het eerste bord tegen Unitas 1 demonstreert hij zijn Grote Vorm. Aran heeft zwart.

1. Pc3, d5 2. e4, d4 3. Pce2, d3

Enkele dagen na de partij meld ik deze in mijn ogen opmerkelijke zwarte openingsetten met de d-pion aan dr. Van het Kar. Hij reageert met een grijns: 'Oh, dat is ook mijn ideale bestrijdingswijze van de Van Geet. In de boeken wordt er weinig aandacht aan besteed. Doet een beetje aan Morra denken.' Ik denk aan stelling 12, behorende bij het mooie proefschrift van Sjoerd de Vos, De omgeving telt: 'Zwartspelers die het Morra-gambiet beantwoorden met 3 ... d3 horen in de schaakarena niet thuis.' En ik tref in de zaterdagse schaakrubriek van Hans Ree (NRC Handelsblad, 30-11-1996) een partij van E.J. Diemer (wit) aan, met als eerste zet 1. d2-d4 en als laatste 45. d5-d6.

4. cd3:, e5 5. d4, ed4:

Volgens Aran is het niet onverstandig de pion onmiddellijk terug te geven.

6. Pf3, c5 7. Pf4, Ld6 8. e5, Le7 9. Lc4, Ph6 10. 0-0, 0-0 11. d3, Pc6 12. a3, Kh8

Het is tien over drie. Aran heeft drie en zijn tegenstander, Bonno Pel, vijf kwartier van de tijd verbruikt. Moeten zij natuurlijk weten.

13. Te1, g5 14. Pd5, Tg8 15. Pe7:, De7: 16. b4, Pf5 17. b5, Pd8

De laatste twee zetten van wit maken deel uit van een moeilijk te doorgronden plan. Kansrijk voor wit ware 16. h4.

18. Lb2, Le6 19. Pd2, Lc4: 20. Pc4:, Pe6
In Gambit hoor je mij op zo'n moment wel eens kiebitten: 'Hé, de knollen op zoek naar betere velden.' Aran leidt zijn paarden naar de ideale velden. Wie zal het hier overigens wagen te voorspellen dat de partij nog slechts zes zetten duurt?

21. Dg4, Ph4 22. g3, Pf4 23. Dd1, De6 24.**Kh1, Dh3**

Hier heet het zoals gebruikelijk: deze stelling verdient een diagram.

Stelling na 24. ..., Dh3

Geniet. Van de positie van de zwarte dame. Van de kanjer op g5, monumentaal steunpunt voor de zwarte paarden.

25. Tg1, Tg6 26. Pd6, Dh2:

Een dameoffer met na enkele zetten mat als bekroning. Wit capituleert. Aran glimlachend: 'Een fruitig partijtje.'

Laat, te laat

Maar u dacht toch niet dat het leuk en goed was, die vroeg donkere zaterdag.

Om vijf voor één is slechts een klein clubje aanwezig: Jacques van der Burg en ik, van het tweede Robert en de invallers Joost en Martin. Ik meen dat ik niemand ben vergeten. De rest is dus te laat. Ik wens dat niet te begrijpen: stomweg, opzettelijk of per ongeluk te laat komen. In de eerste plaats staat op de uitnodiging: 12.45 uur aanwezig. Aan dat tijdstip stoort zich dus niemand. Ik dien de overtredingen maar te slikken. Ik besef dat ik weinig gezag heb, maar doe me voortaan een lol, zeg: kom op tijd, drink een kopje koffie, klets her en der wat en help desnoods

met het een of het ander. Want - en dat in de tweede plaats - wat is er mis met het even wennen aan de sfeer.

Nee, dat hoeven de jongens van Caissa 1 uiteraard niet. Thuis of bij een vriendin gaat de wekker. (Hoewel?) Loom staat het geval op. Er zal worden gescholden op het vroege uur van de dag. Misschien wordt er koffie gezet. Heel misschien wordt er ontbeten. 'Truus, waar zijn de plastic boterhamzakjes?' 'Mien, waar is m'n ...?' Alle verkeersregels veronachtzamen wordt er naar het clubhuis gekladderd, waar de schaker het liefst meteen achter zijn bordje kruipt. Niet omdat hij te laat is. Nee, omdat hij wil schaken. Overigens: terwijl de spelers uit Groningen, na een enigszins onderschatte wandeling van het Centraal Station naar de Pijp, met onder anderen een bejaarde en een mascotte in een rolstoel, pas om tien over één arriveren, kunnen mijn jongens niets anders verzinnen dan: 'Wanneer beginnen we eindelijk 's?' Mijn hemel, wat is dat wachten toch vervelend. Eigenlijk waren ze gewoon te vroeg.

Maar laat me niet lachen: de heren willen schaken. In werkelijkheid wil de speler zo snel mogelijk en zo dolgraag tijd vermorsen in de opening. De prutser wil zijn offergeilheid (Niek) tonen. De knoeier wil er in het middenspel paardensla (Michaël en Jaap; het woord dank ik aan Micha) van maken. De jongens willen in het eindspel lekker geprakt komen te staan. Wist u trouwens dat een speler nooit geprakt staat, maar altijd totaál geprakt?

Zoals je andersom ook nooit in een gemene val loopt, maar altijd in een simpel valletje. Nou, dat doet Elwin al om kwart over vier, waarop hij luttele minuten later kan opgeven: 0-1, overigens na een fraai opgezette Siciliaan. Ik erger me groen en geel. Tien minuten later komt Gerard met zijn tegenstander remise overeen: ½-1½. Het is geen slechte partij, integendeel. Het is gewoon jammer dat op Gerards aanval over de h-lijn

met een venijnige riposte - een riposte is altijd venijnig, het is maar dat u het weet - kan worden gereageerd. Vijf minuten later verliest Niek een hopeloos eindspel en is zijn geilheid verdwenen: ½-2½. Weer vijf minuten later wint Aran: 1½-2½.

Het is 16.40 uur en de teamleider mag even tot bedaren komen. Optimisten geloven nog in 4-4. Realisten in de kleinst mogelijke nederlaag. Pessimisten in 3-5. De laatste categorie zal verdomme gelijk krijgen. Ik neem waar en waardeer trouwe bezoekers: papa Leuw, Hans de Heer en Uiterwijk, Herre. Misschien heb ik een enkele over het hoofd gezien, hoewel dat moeilijk kan, want er is die middag weinig bezoek. Alsof de fans de miniramp voorvoelen en liever naar de Albert Cuyp of de kroeg gaan. Geef ze eens ongelijk.

Even over vijven wint Jaap, nadat zijn tegenstander Baljé tot begrijpelijke ergernis van zijn Groningse maten op de 32ste zet door zijn vlag is gegaan: 2½-2½. Daar heb je weer zoiets, ditmaal bij de tegenpartij. Kijk, dat je op je 39ste of 40ste zet op tijd verliest, is zorgelijk, tragisch en stom. Maar op je 32ste, dat is pathologisch. Tot mijn genoegen verneem ik van de Unitaten dat het bij die Baljé inderdaad om een ziekte handelt, een ernstige stoornis die volgens mijn zeggel niet is te behandelen. Tevreden wandel ik naar mijn cryptogram.

Onze gezichten willen na deze meevaller echter niet opklaren. Aan de andere kant van het veld blijkt er iets aan de hand met de klok van Hans (met zijn snor trouwens ook) de Vilder: die loopt langzamer dan de andere uurwerken. Jacques verwisselt de klok na de eerste schrijnende tijdnoodfase - ik durf niet te kijken - voor een andere, zodat Hans zich nog op twee van zulke fasen kan verheugen, compensatie voor de twee voorafgaande zaterdagen waarop hij was vergeten in tijdnood te geraken. Invaller Micha komt niet verder

dan remise: 3-3 en half zeven. Na een wanhoopspoging capituleert Michaël: 3-4. Uiteindelijk verliest Hans: 3-5. Het is tien over halfacht: naar mijn weten een record.

Caissa 1 en 2 bezoeken na afloop Da Piero, waar sommigen mij toeschreeuwen iets te doen. Ik moet ingrijpen. Hoort u dat? Weet er iemand wat je dan moet doen? De put dempen? Moet ik enkele van de jongelui aan de kant zetten en invallers oproepen, invallers die er nauwelijks zijn. Karretje dient voor de belangrijke uitwedstrijd op 26 april 1997 tegen koploper Lewenborg in Groningen te

worden bewaard. Zal deze manoeuvre tegen die tijd echter nog opportuun zijn?

Wanneer we verder alles winnen en Fischer Z, dat de komende wedstrijden tegen Unitas en Lewenborg aantreedt, ons een beetje helpt, dan worden we kampioen. Maar dan moet er dus worden gewonnen, nog zes keer op rij. Dan dienen we op tijd, gemotiveerd en strijdvast achter de borden te zitten. Dan doen we tussen 13.00 en 17.00 uur allemaal, ja ja, elk half uur twaalf mooie zetten. Dan zorgen we dat onze tegenstanders rond hun 40ste zet totaal geprakt staan. Afgesproken? ■

HET TWEEDE

Caissa 2 - Unitas 2: 5-3 23-11-96

1.	Joost van Steenis	rem	A vPelt
2.	Wan Fokkink	rem	N Bleeker
3.	Rik Lith	rem	H Bosveld
4.	Martin Niewenhuis	0-1	J Wellner
5.	Michiel Pos	1-0	C Spaans
6.	Robert Kikkert	1-0	B Westerkamp
7.	Jeroen Selier	1-0	D Warmelink
8.	Jop Dekker	rem	M Straatman

Caissa II wordt kampioen !?

Robert Kikkert

Jazeker, het gaat goed met het tweede ! Ondanks een enigszins verzwakt team werd tegen Unitas II wederom de volle winst behaald: 5-3.

Vrijdagmiddag 22 november, ondergetekende doet schaakhuis Gambiet aan. Er was een briefje voor mij met de mededeling: spoed, Ad moet gebeld worden, spoed ! Dus, ik bel Ad. Nogal gehaast en gejaagd krijg ik hem te spreken en mijn bange vermoedens

worden bevestigd: Adje kan niet spelen. Meeneer zit tot over z'n oren in het werk. Of ik Martin Niewenhuis niet effe probeer, die had wel zin om te schaken. Ik via 06-8008 Seymour Likely gebeld. Martin ? Onbekend. Of ik dan de nieuwe kok mag spreken. Oh die, de nieuwe kok. Martin zegt toe de volgende dag te spelen.

Zaterdagmiddag na het stukjes opzetten, komt Martin als één van de eersten binnen en de aap komt uit de mouw: Adje heeft een hitje. Een paar vrienden (!?) hadden een liedje gezongen en Ad had het geluid en de productie gedaan. Het liedje ging over een jaren negentig fenomeen: gabbers en de zogenaamde

gabber-house. Het liedje was dan ook getiteld: "Daar komt gabbertje" of zoiets. Gelukkig was ik bekend met het begrip gabber. Tot voor kort beschouwde ik iemand in glimmend trainingspak en met een kaalgeschoren kop als een neo-fascistische skinhead. Daar kwam een eind aan toen ik erachter kwam dat deze mensen helemaal niet zo akelig zijn als ze eruit zien. Ze doen bijvoorbeeld heel normaal tegen mensen die wij tot de etnische minderheden rekenen. Zoals ik nog weer later vernam, houden gabbers zich helemaal niet bezig met politiek en zijn wat dat aangaat volledig blanco. Zoals Martin vertelde gaat het liedje dan ook over het gebrek aan ideologie en de ik-vind-het-allemaal-wel-best houding van deze trendsetters. Wegens enorm succes van deze hit in de top 40 (zo heet dat geloof ik) moest Ad nu het land in. De band werd gevraagd voor optredens en het succes was nu al zodanig dat er petjes en buttons ontworpen waren. Het was duidelijk: Ad kon niet schaken, te druk met geld verdienen.

De wedstrijd begon iets na enen. Wan had zich voor zijn laatste wedstrijd verslapen zodat ik de zaterdag wederom nerveus begon. Jongens, kom eens een keer op tijd! Na een half uur spelen kon ik de dag met vertrouwen tegemoet zien. Wan stond al gewonnen en verder leek alles wel snor. Opmerkelijk was dat Rik, Michiel en Jeroen met zwart allemaal geconfronteerd werden met het gesloten Siciliaans en allemaal de mogelijkheid tot de opmars g4 niet verhinderden. Alleen mijn stelling was bedenkelijk, maar daar kon ik zelf tenminste nog wat aan doen. Zo tegen vieren hadden Joost en Rik remise gemaakt, de laatste overigens zonder toestemming, met een kwaliteit minder maar een betere stelling, waaruit nog wel het een en ander te halen viel. Ik kwam in vreselijke tijdnood maar zorgde desondanks voor de eerste overwinning. Jop had toen al remise gemaakt. Het stond dus 2.5-1.5 voor ons en met het vooruitzicht op overwinningen van Michiel en Jeroen zat de

overwinning in de knip. Ik ging naar Martin toe. Zijn stelling was gedurende de partij superieur geweest, maar moeilijk te verbeteren. Z'n tegenstander had in het middenspel volwaardig spel bereikt, maar Martin dacht nog steeds dat 'ie beter stond. Ik vond het wel een prettig gevoel als hij remise zou maken en stelde hem dit voor. "Remise? Wat remise? Ik ga winnen!" was zijn antwoord. Michiel had gewonnen (3.5-1.5) en sloeg zelfs nadat de witspeler had opgegeven de witte dame alsnog van het bord. Foei Michiel! Wan, die dacht dat hij het eindspel zou winnen, leek niet verder te komen. Volgens mij stond 'ie met een pluspion zelfs iets minder. Hij reageerde enigszins opgelucht toen ik zei dat remise voldoende was, waarin hij dan ook even later berustte (4-2). Jeroen maakte na de tijdnoodfase geen fout meer en bezorgde ons de overwinning (zie partij). Toen Hans de Vilder uit het eerste het eindspel niet meer kon houden, gaf ook Martin teleurgesteld op. Eindstand 5-3. Hieronder twee van de drie winstpartijen van Caissa.

Caissa II - Unitas II, 23-11-96

Jeroen Selier

D. Warmelink - J. Selier

1.e4,d6 2.Pc3,g6 3.d3,Lg7 4.g3,c5 5.Lg2,Pc6 6.f4,e6 7.Pf3,Pge7 8.0-0,0-0 9.Ld2,Tb8 [juist bij de opstelling van het Spasski-systeem met Tb1, Ld2 en a3, heeft wit de ideale opstelling om een zwarte actie op de damevleugel op te vangen. Wanneer zwart a5 speelt, doet wit a4 met als gevolg dat zwart veld b5 moet vrijgeven voor het witte paard of z'n a-pion isoleert. De theorie beveelt aan 9...Ld7 10.Tb1, Tc8 11.a3,Pd4 12.Pe2,La4! 13.b3,Lc6 14.c4, Pxf3 15.Lxf3,d5 (Spasski-Geller, match 1968) en zwart staat beter; of een zwarte opstelling met b6, Lb7, Dd7 waarna zwart goed in staat is het witte plan g4 onmiddellijk met f5 op te vangen b.v. Spasski-Portisch, Mexico

1980: 9...b6! 10.Tb1,Lb7 11.Pe2,Dd7 12.g4,f5! en zwart staat voortreffelijk -RK]. **10.Tb1,b5 11.a3,b4**

Volgens kenners (en m'n tegenstander is a5 gangbaarder. Bijv. 12.a4,b4 13.Pb5...

12.axb4,cxb4 13.Pe2,Db6† 14.Kh1,b3?!

De nogal passieve opstelling van m'n tegenstander had op mij een energiek effect. Ik had echt zin in deze zet. Het is de vraag of de pion sterk of zwak is.

15.c3,La6 16.Le1,d5 17.e5,Db5 18.Pc1,Td8

19.Ta1?!... Wit speelt op b3, dreigt Ta3 en eventueel Pd2, en zwart verliest z'n pion.

Waarschijnlijk was g4 (of zelfs d4) sterker geweest. **19...Pf5 20.Dd2?!...** Verhindert

indirekt Pa5 (met c4) als wit Ta3 doet. **20...d4**

een pionoffer **21.c4,Db6 22.Lf2...** Wit gaat ten onder aan inconsequent spel. Waarom niet

Ta3 en Txb3? Ik zag zelf als compensatie de witte diagonaal. Zwart kan ten alle tijde de

witveldige loper ruilen. Tevens zag ik spel voor zwart op de damevleugel, maar ik had

het wel moeten bewijzen. **22...Lf8 23.g4,Pe3**

24.Lxe3,dxe3 25.De2,Pb4 26.Pe1, Pc6 Hier was de kwelgeest tijdnood al heel opdringerig,

beter is Lb7. **27.Lxc6?...** Gelukkig helpt wit een handje. **27...Dxc6† 28.Dg2,Db6**

29.De2,Lb7† 30.Kg1,Lc5 31.Pg2,Ld4 32.Tb1,a5 33.Te1,a4 34.h3,Dc6 (Pxe3, Dc6)

35.Kh2,Ta8 Hier was g5 ook al goed geweest. **36.Ta1,g5!** zie diagram

37.fxg5,Lxe5† 38.Kg1,Lg3 39.Tf1,Lf2†

40.Txf2,exf2† 41.Dxf2,Td4 Ik vond de dreiging Tf4 zo leuk. Men zei me dat Dxc2† en

vervolgens a3 ook won. [41...Dxc2† 42.Dxc2,Lxg2 43.Kxg2,a3! 44.Tb1,axb2

45.Txb2,Ta1 46.Pxb3 (Pe2,Ta2),Tb8 en wit verliest Pb3 na 47...Ta3 of 45.Pxb3,Tdb8

46.Pd2,Ta1 47.Kf2,Txb1 48.Pxb1,Ta8 49.Ke2,Ta1 en wint -RK-]. **42.Kf1,e5**

43.Ke2??... Een blunder in totaal verloren stelling. **43...Dxc2** Wit geeft op.

R. Kikkert - B. Westerkamp

1.d4,Pf6 2.c4,e6 3.Pf3,c5 Gevolg van het feit dat ik geen Nimzo-Indisch wil spelen (en dus

Pf3 speel) is dat ik na 3...c5 mijn geliefde vierpionnenspel van de Benoni niet meer kan

spelen. **4.d5,b5** Reeds hier voelde ik me niet meer lekker. Objectief gezien is er niets aan

de hand. Normaal gesproken placht ik gekke gambiet-openingen zoals het Wolga-gambiet

met een tegengambiet te beantwoorden. Met Pf3 al gespeeld, zijn mijn mogelijkheden

hiertoe beperkt. Bovendien wist ik niet meer wat ik moest doen. Normaal zou natuurlijk

zijn 5.dxe6, fxe6 6.cxb5,d5 maar dan zit ik al liever achter de zwarte stukjes. Opening-

expert en niet zo lang geleden mijn coach, captain en schaakpsychologisch begeleider

Gerard (je staat goed jongen, ga zo door!) beweert dat zwart helemaal niets heeft na een

goed-getimed e4 van wit. 't Zal allemaal wel, ik had er geen zin in. **5.Lg5...** Dat wist ik

nog, maar hoe verder? **5...exd5 6.cxd5,h6 7.Lxf6,Dxf6** Zwart kiest voor een zij-

variant. Na h6 zonder ruil op d5 kunnen er allemaal wilde varianten op het bord komen

die de moeite waard zijn 5...h6 6.Lxf6,Dxf6 7.Pc3, b4 8.Pb5,Kd8! 9.e4,g5 [9...Dxb2

10.Tb1,Df6 (10...Dxa2 11.Pe5,...) 10.e5,Dg6 11.Ld3,f5 12.0-0,...±] 12.e5, Dg7 13.g4!...±

Malaniuk-Palatnik, Tallinn 1985. **8.e4?...** De consequenties van deze zet had ik niet goed

doorgerekend; ik zou te weinig spel voor de pion terug moeten krijgen. 8.Dc2,d6 9.e4 zou

naar een voor wit prettige stelling leiden (Chernin-Miles, Tunis 1985). **8...Dxb2**

9.Pd2,c4! Ik had nu op 10.Tb1, Dxa2

11.Txb5 vertrouwd in de veronderstelling dat ik pion c4 wel zou veroveren. De witte stel-

ling is veel linker dan ik dacht. 11...c3 12.Pc4,c2 13.Dc1!...en wit staat beter. Ik had

Dc1 niet gezien en vond de situatie na 13.Dd2,La6 hopeloos. het viel dus nog wel

mee. **10.Le2?...** Dan maar ontwikkelen, dacht ik. Zwart had nu sterk 10...c3! kunnen spelen

11.Pb3,c2! en nu 12.Dd4,Lb4† 13.Kf1, Lc3!; 12.Dd2,Lb4 13.Dxb4,Dxa1† 14.Pxa1,

c1D†; 12.Dc1,La3. Zwart wint minimaal de kwaliteit. **10...a6 11.0-0,d6?** Nu staat wit ge-

woon een pion achter maar heeft daarvoor als compensatie een goede ontwikkeling.

Zwart's laatste zet verhindert e5 niet echt, bovendien heeft de loper op f8 nu weinig toe-

komst, zoals het vervolg van de partij leert. Wat moet je nu met deze stelling doen? Met-

een e5 doordouwen wil niet, Te1 is te langzaam en na a4 doet zwart c3 en b4 en is wit

niets opgeschoten. Met Max Euwe (wit heeft een grooten ontwikkelingsvoorsprong) en

Gerard Rill (jôh, je bent gewoon de betere schaker) in m'n hoofd, kon ik de verleiding

van **12.Lxc4!?**... niet weerstaan. **12...bxc4 13.Pxc4,Db4 14. Tb1!?**... zie diagram.

Hoe moet de stelling beoordeeld worden? 14...Dxc4 15.Tc1,Db5 16.Txc8†, Kd7

17.Dc2 gevolgd door Tfc1 wint heel snel. Dan maar 15...Dxc1 16.Dxc1... Ondanks het

feit dat zwart toren en twee stukken voor de dame heeft, is z'n stelling penibel. Wit speelt

snel Te1 en e5 en gaat dwars door de zwarte stelling heen. Zwart speelde **14...Dc5**

15.Pb6,Ta7 16.e5!... Tot zover had ik gekken toen ik tot Lxc4 besloot. Volgens mij

heeft zwart nauwelijks nog een zet tot z'n beschikking waarbij hij geen materiaal ver-

liest bijv. 16...Le7 17.Da4†, Ld7 (17...Ld7 18.Tfc1) 18.Pxd7,Pxd7 19.e6... en wit houdt

een beter staand eindspel over. **16...Ld7?! 17.Pxd7,Pxd7 18.Tc1,Db6 19.Tc8†, Ke7**

20.exd6†, Kf6 (20...Kxd6 21.Tc6†,... of 20... Dxd6 21.Te1†, Kf6 22.Dd4†,... **21.Tc6,Db4**

veld d4 moet gedekt blijven **22.Te1...** De zwarte koning mag niet terug **22...Tb7!** Ver-

hindert varianten met Dd4† en zorgt ervoor dat zwart g6 kan spelen omdat het schaak met

de dame op a1 met Db2 geblokkeerd kan worden. **23.Pd4,g6 24.a3!...** lokt de zwarte

dame weg **24...Dxa3** (24... Db2 is waarschijnlijk taaier) **25.Pe6! fxe6 26.dxe6...** zie diagram

Nu lijkt 26...Pe5 het sterkste waarna 27.Dd4 winnend lijkt. 27...Db2! houdt dan echter de

zwarte stelling bij elkaar. Zeer sterk en fraai is dan 27.e7!, Lxe7 28. Dd4 wint wit.

Helaas blunderde m'n tegenstander nu met **26...Db3?? 27.Dd4,Kg5 28.exd7,De6** (nog even proberen 29.Txe6, Tbl† en mat). **29.Tc5†**,... zwart geeft op.

Later bleek dat Tal II gewonnen had, maar dat concurrent Grasmat had gelijkgespeeld. We staan nu ongedeeld tweede met 1 matchpunt achterstand op Tal II, die we nu zelf de volgende ronde kunnen uitschakelen (op het moment van lezen is de uitslag reeds bekend). Het gaat dus goed met Caissa II. Je ziet het ook aan de manier waarop sommige spelers achter het bord zitten. Jop en Jeroen bijvoorbeeld hebben zich binnen korte tijd een

vechtersmentaliteit ontwikkeld die de eerste wedstrijd volledig ontbrak. Daar kan het eerste nog wat van leren!

HET DERDE

Caissa 3 - Isolani 1: 4½-3½ 19-11-96		
1.	Joost van Steenis	1-0 R Dormits
2.	Robbert van het Kaar	1-0 M bdWeg
3.	Aldo van de Woestijne	0-1 P Nikolic
4.	Eisse Mastenbroek	0-1 M Swart
5.	Theo Weijers	rem M Zegstroom
6.	Pieter Allaart	rem H tHoor
7.	Errit Petersma	1-0 K vdBerg
8.	Hans Dirks	rem A Sternau

(weer geen verslag van het derde!)

HET VIERDE

Caissa 4 - VKVC 1: 5-3 12-11-96		
1.	Piet Ruhe	1-0 H Kotman
2.	André v Dinteren	0-1 P Ruiter
3.	Nils de Rijk	0-1 B Weernink
4.	André Bach	1-0 J tBrink
5.	Daan Janssen	1-0 S Visser
6.	Wilbert de Kruiff	1-0 T Siersma
7.	Herre Trujillo	0-1 E Kuin
8.	Jildo Kalma	1-0 B vKrevelen

uit de Captain's vingers brengt je bloed toch op de juiste temperatuur. De laatste schimmige systemen worden nog even onderstreept tijdens het vluggeren of met een sterke anekdote, maar dan wordt je aandacht opgeëist voor De Opstelling. De afwezigheid van Daan en Andre jr veroorzaakt nog wat vraagtekens. Er wordt echter op ze gerekend in de speelzaal. De Invaller was na afloop van het Maantoernooi al benaderd en Captain Nils geeft zijn goedkeuring, want Wilbert de Kruyff is natuurlijk goed voor een punt. Voorkeur voor wit of zwart levert al wat meer hoofdbrekens op, maar het lastigste probleem

vormt Het Eerste Bord. Je staat voor de taak een gevreesde KNSBer te vervangen en bovendien komt VKVC met een Eerste, dus de clubkampioen zal wel tegenover je zitten. De hoogste borden van Het Vijfde worden als vergelijk genoemd en hoewel een enkeling daar met gepast respect op reageert blijken minstens twee man van Vier in het geheel niet onder de indruk te raken. Omdat Jildo eerst nog maar eens moet zien te winnen op bord acht, neemt Piet de loodzware last op zijn schouders.

We hadden dus een team, maar het gemis van De Kopman was bij mij toch niet helemaal verdwenen.

Het eerste uur verloopt naar wens, alleen Herre Trujillo op zeven heeft het moeilijk. Zijn tegenstander is jong en sterk en volgens kenners zijn dat capaciteiten van een kampioen.

Captain Nils de Rijk jaagt de vijandelijke koning in een vroeg stadium naar de tweede rij van het derde bord. Hij lijkt nog voor het roken de partij te gaan beslissen. Wilbert valt in op zes, verrast met 1.b3 en stelt de zwartspeler voor snel oplopende problemen. De anderen bouwen solide stellingen van waaruit later iets veel mooiers opgezet kan worden.

In het tweede uur verschijnen de beslissende aanvallen op de borden. Er wordt nu alleen nog gecombineerd voor de winst. Dat lukt Daan Jansen als eerste en hij loopt tevreden langs de partijen. Honderd procent extern. Andre van Dinteren, dankzij zijn E.T. op twee, speelt vol vertrouwen zijn lijfsysteem naar een gunstige stelling. Wanneer hij echter even niet oplet verandert de strijd van karakter. Tandenknaarsend moet hij opgeven. Wilbert wint. Begenadigd invaller. Piet Ruhe speelt met zwart alsof hij altijd al SchaduwwKopman is geweest. Hij brengt de stand op 3-1. Jildo Kalma staat gewoon veel beter en bij mij zijn het kleine voordeeltjes die alsmat zwaarder wegen. Onderweg denk ik nog: wat speel ik soms toch mooi.

Even ontstaat beroering wanneer Nils een veroverde loper laat staan en in een enkele dramatische zet de partij vergooit. Herre blijft zich verzetten ondanks een dodelijke verzwakking, maar hij bezwijkt uiteindelijk toch. Drie - drie. Dat klinkt spannender dan het was. Jildo beslist het treffen met VKVC, want mijn tegenstander - al een poosje een toren armer - geeft onmiddellijk daarna op.

Vijf-drie zonder Kopman en in dit stadium al een matchpunt los. Als dat nog maar spannend wordt.

HET VIJFDE

Amstelveen 5 - Caissa 5: 2½-5½ 22-11-96

1.	P vVelzen	1-0	Sjoerd de Vos
2.	J Sarlemijn	rem	Alex Wunnink
3.	H Luitink	0-1	Pim Zonjee
4.	P Helmer	1-0	Frans Roes
5.	V Huymans	0-1	Jeroen Hoogenboom
6.	I Huymans	0-1	Ed Leuw
7.	W Simonis	0-1	Peter Koefoed
8.	D Blaauw	0-1	Stefan Steemers

verslag ➡

CAISSA VIER

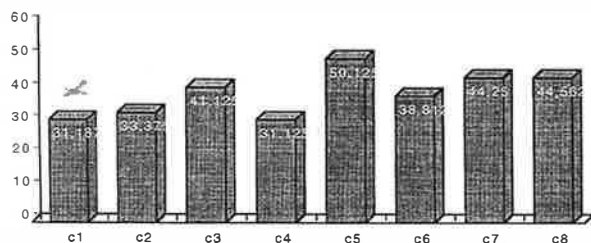
André Bach

De avond had mijn onbehaaglijke gevoel niet weg kunnen nemen. Reden voor deze onzekerheid was gauw gevonden. Vier stond er namelijk alleen voor, want droevige omstandigheden hadden onze Kopman uitgeschakeld. De Captain zag dan ook de noodzaak in van een coaching bijeenkomst bij hem thuis in OudWest. Een mexicaanse kok en maaltijd ontbreken dan nooit. Alcohol blijft in de koeler, maar een opzweepende flamenco

Derde maal

Jeroen Hoogenboom

'Wat is dat nou voor een gebrul, man, dat Caissa 5 vol zit met oude mannen,' vroeg Stefan Steemers mij naar aanleiding van mijn verslag in het vorig Caissanieuws, 'welke teamleider zegt nou zoiets?' 'Reken het maar na!' ried ik hem. Hij is immers oud-secretaris. Het bleek maar al te zeer te kloppen, per kerende e-mail kwam hij met de conclusie: Caissa 5 heeft het oudste team van Caissa. Bekijk u de grafiek hieronder maar eens, het

is gewoon verschrikkelijk.

De gemiddelde leeftijd van ons team is 50,3 jaar en dan trek ik het gemiddelde nog naar beneden. 'Ach wat', meende Stefan weer, 'je demoraliseert zo het hele team, vijftig jaar, dat is toch helemaal niet oud?' Niet oud? Ik herinner me de dag dat ik veertig werd nog goed, wat een opluchting gaf dat: het is voorbij, het is, zou je bijna zeggen: volbracht. We zijn veertig geworden, wie had dat gedacht?, we hoeven niets meer, en dat is maar goed ook want we kunnen ook niets meer. Maar wat nu? Terug vanuit het Niets naar het Niets? Is het leven slechts een korte dag tussen twee lange nachten? Iets wits tussen twee zwarten? Een ontstellende gedachte. Tussen de zuilen des zijns, hoe wij verdwalen. En dan: wat valt er aan Caissa 5 nu te demoraliseren? Het heeft nog geen enkel seizoen iets bijzonders gepresteerd en dit seizoen natuurlijk ook niet, het heeft er eenvoudig de kracht noch

de wil voor. Gek genoeg ben ik de enige van ons team die dat in de gaten heeft, de anderen praten, traditiegetrouw, na onze derde overwinning alweer volop over ons aanstaande kampioenschap.

We spelen tegen Amstelveen, tegenwoordig gehuisvest in het Go-centrum. Ik wacht op het Roelof Hartplein op lijn vijf, de regen gutst in stromen langs deabri en het is bar koud. Na een half uur (!) nog geen tram, nu kom ik zeker te laat. Dood aan de GVB. Wanneer de vijf eindelijk arriveert zit alleen Frans Roes erin, hij is opgelucht mij te zien want hij heeft er geen idee van waar hij uit moet stappen, hij zit daar kennelijk gewoon maar wat. Wanneer we 20 minuten na achten bij de voordeur van het Go-centrum aankomen moeten we aanbellen. Niemand doet open, ook niet na herhaaldelijk bellen. Roes verliest zijn geduld en beukt met zijn paraplu op het glas van de deur: doe open! Een kerel loopt de

gang in en zwaait naar ons. Frans vat dit verkeerd op en wordt nog kwader: open doen, gek! De man blijkt te bedoelen dat de ingang aan de andere kant van het gebouw zit, en ietwat beschaamd lopen we om. We zijn niet de enigen die te laat kwamen, allen hadden moeite gehad met de voordeur, Sjoerd de Vos had behalve de ingang het gebouw zelf nauwelijks kunnen vinden en Pim Zonjee verhaalde over zijn ontmoeting op straat met Alex Wunnink, dat ging zo: Zonjee spoedt zich, althans zo snel de stramme benen hem willen dragen, in de stromende regen van tramhalte Kronenburg naar het Go-centrum. Een auto stopt naast hem, het raampje gaat open en daar steekt Alex Wunnink zijn hoofd naar buiten. 'Meneer,' zegt hij, 'weet u misschien het Go-centrum te liggen?' Onverstoorbaar wijst Zonjee hem de weg. Wunnink wil weer weggrijden maar dan zegt Zonjee toch: 'Meneer, beseft u wel dat we team-

genoten zijn?' Verschrikt kijkt Wunnink hem aan, een teamgenoot... een teamgenoot, wat een vreemde snuiters zie je toch buiten je eigen wijk! Vlug draait hij zijn raampje dicht en gaat er vandoor. Hij arriveert toch nog twintig minuten later dan Zonjee.

Amstelveen 5 bestaat uit een soort jeugbende aan de onderste vier borden en vier senioren daarboven. Over Ed Leuw maak ik me zorgen, vorig jaar speelden we ook al tegen dit team en Ed verloor kansloos van de minderjarige. Mijn eigen tegenstander joeg toen Sjoerd de Vos over kling. Maar dan offert Ed's tegenstander pardoes zijn paard op b5 met een donkere blik vanonder zijn blonde lokken, die zeggen wil: hier, pak aan opa, ga maar vast bellen, dat ze je komen halen.

I. Huymans - Ed Leuw na 13. ... b5

Er volgt 14. Pxb5!? Dat is schrikken, we geven Ed meteen geen enkele kans meer. Maar toch blijkt het offer niet goed, Ed's koning hobbelt na 14. ... cxb5 15. Lxd5+ doodkalm naar e7 en zwart bleef een stuk voor. Eddy won daarmee dan wel de partij maar de morele overwinnaar is natuurlijk de dappere witspeler. Zó speelt men schaak! Aan bord 1 verliest De Vos, hij zag een venijnige combinatie over het hoofd. Bord 2 Wunnink houdt remise. Bord 3, Zonjee, zie de stelling hieronder:

Zonjee - H. Luitink na: 30. ... Pe7??

Beschouw het maar als een opgave: wit speelt, zwart geeft het op. Oplossing elders in dit nummer (pag. 19). Aan bord 4 verliest Roes, aan bord 5 win ikzelf, bord 7 en 8 worden gewonnen door Peter Koefoed en Steemers. Na afloop komt Frans Roes naar mij toe: 'Hoe heb je gespeeld?' vraagt hij verwachtingsvol. 'Ik heb verloren,' zeg ik, want ik weet dat ik hem daarmee een plezier doe. Caissa 5 staat nu ongedeeld op de eerste plaats. Tegen Abcoude, vanavond op 17 december, zal het zeker misgaan.

We vertrekken met een groepje naar de tramhalte, direct daarop arriveert de tram. 'Wat was de uitslag ook alweer?' vraagt Ed mij nog snel, terwijl hij instapt. Doordat ik de jongste ben blijft dat soort informatie bij mij het langst hangen. 'We hebben gewonnen,' stel ik hem gerust, maar hij blijkt te bedoelen: met hoéveél, nu, dat is met 5,5-2,5. Ik geef de tramconducteur een briefje met de haltes waarop ze moeten uitstappen. Wanneer ze vertrekken wuif ik de tram nog heel lang na want ik weet dat ze daar op letten. Dan kijk ik op de palm van mijn hand, waarop mijn vrouw ons adres heeft geschreven. Ik draai me om en verdwijn, de diepe nacht in.

HET ZESDE

Caïssa 6 - Probleem 3: 3-5 03-12-96

1. Wilbert de Kruiff	1-0	M Plantema
2. Tony Lith	0-1	F Salimi
3. Hans Uiterwijk	1-0	D Schievels
4. John Könst	0-1	J tHoor
5. Hans Kuijper	0-1	E vdBroek
6. Frans Oranje	1-0	J dHeer
7. Jan Meuleman	0-1	M Peereboom
8. Paul Laport	0-1	A vdLaar

Het zesde

jop ~~dekker~~

Een ongeluk komt zelden alleen, en voor het zesde zelfs in drieën. Wederom zat er minstens een matchpunt in, en wederom bleven we met lege handen achter. Des te schrijnender is het dat de beide andere tweedeklassteams fier bovenaan staan.

Zelf was ik druk doende met mijn eigen potje, zodat ik me beperk tot een lichtpuntje: de overwinning van invaller Frans Oranje.

Wit (Frans) heeft na de opening niet veel bereikt.

15. ... **Pb4?** Een fout in een dynamische

stelling, e5 is meer to the point.

16. **Pc4, Le7 17. Lxb4, Lxb4 18. Pb6, Tb8**

19. **Dc2, Df7?** Er dreigt Dc7, maar na Dd8 wordt tenminste Pb6 aangevallen.

20. **Da4, Ld6 21. Tc2, g5?** Ook hier is nog e5 mogelijk. De loper kan dan tenminste naar e6. Nu wint wit materiaal.

22. **Tfcl, f4 23. Lxe4!**, ... Een treiterige zet, Lc8 loopt toch niet weg. 23. ..., **f3 24. Pxc8, Lxg3** Zoals Frans in zijn analyse fijntjes opmerkt: Wanhoop, zwart heeft niets meer.

25. **hxxg3, Dh5**

26. **Lxf3?**, ... Na meteen Pe7+ staat wit zelfs twee stukken voor, maar dit wint ook nog wel.

26. ..., **Dxf3 27. Pe7+, Kg7 28. Dd7, Tf7** Als je toch doorspeelt, doe dan Df7. 29. **Dxe6** en zwart geeft op.

Laat dit een hart onder de riem zijn. Het moet toch mogelijk zijn ons te handhaven...

HET ZEVENDE

ABN/Amro 1 - Caïssa 7: 3-5 14-11-96

1. H François	1-0	Angelo Fichera
2. R dVries	0-1	Harry Cornelissen
3. J Mulder	0-1	Frans Oranje
4. E Kantz	1-0	Paul Laport
5. S Boomsma	rem	Jan Meuleman
6. K Haan	0-1	Maurice Aué
7. T vdWie	0-1	Gabor Lörinczy
8. D dMeerseman	rem	Steven Kuypers

Verslag Caïssa 7.

Leo Oomens

14 november: uit tegen ABN-AMRO 1: 3-5.

12 december: thuis tegen Almere 5: 6-2.

Zie, hij is waarlijk opgestaan!

Dit competitie seizoen begon slecht voor het zevende. We werden met 2-6 opgeknoopt door het caféteam van Gambit en op dat moment, half oktober stond de helft van ons team op de interne ranglijst bij de laatste twaalf. Ik zelf bungelde helemaal onderaan.

Over onze vooruitzichten leek alleen het allerswartste pessimisme reëel. Daar kwam bij dat we aanvankelijk maar zeven vaste spelers hadden. Als achtste konden we gelukkig een beroep doen op Angelo Fichera en die moest meteen maar op het eerste bord debuten, omdat vaste jongens als Wam Cornelissen en John Könst ofwel verhinderd waren, ofwel niet op het eerste bord durfden. Angelo heeft het geweten: het eerste bord geeft een zware verantwoordelijkheid en dikwijls ook zware tegenstanders.

Nu, twee wedstrijden verder, ziet de wereld er weer heel anders uit, alsof niet de donkere dagen voor Kerstmis, maar de de eerste kro-kussen van Pasen ons wachten.

Tegen ABN-AMRO rukten we uit met maar

liefst drie invallers. Omdat we uit speelden en op een niet normale donderdag was ik er van uit gegaan dat er altijd wel iemand zou wegblijven. Dus drie invallers leek me verstandig, ook al had ik er maar twee nodig.

Aan zo iets kun je zien dat ik eigenlijk niet geschikt ben om dit team te leiden: een team-leider moet zijn team onvoorwaardelijk vertrouwen. Maar ik ging gebukt onder zo'n zwaar gebrek aan zelfvertrouwen dat ik dat ook op het team projecteerde.

Ons overtal gaf mij overigens de gelegenheid op te treden als non-playing captain en daarmee bewees ik het zevende vermoedelijk wel een dienst. Hoe dan ook de invallers: Gabor Lörinczy, Maurice Aué en Steven Kuypers, scoorden maar liefst 2,5 punt, en daarmee de helft van ons uiteindelijke totaal. Hartelijk dank!

Maurice speelde een opening die hij graag de Seoulvariant van het Koreaans noemt. Op e4 dus d5. Zijn tegenstander was zo vriendelijk om niet meteen te slaan op d5. Maurice kreeg een aanval op de damevleugel in handen en at die maar meteen helemaal leeg.

De snelste overwinning was voor Frans Oranje. Frans speelde zijn geliefde loperspel. Zijn partij gaat hier bij, met Frans' eigen commentaar. U kunt het zelf zien hoe leuk Frans zijn partij heeft opgezet. Vooral de slotstelling is het aankijken waard. Zulk mat zie je niet vaak.

Angelo bezweek aan het eerste bord, evenals Paul op het vierde. Op de laatste vier borden waarop nog werd gespeeld kon nog van ales gebeuren, maar daar bleek de veerkracht van Harry Cornelissen en Jan Meuleman, en van de invallers Gabor en Steven. Samen haalden ze drie punten uit het vuur en daarmee de eerste matchpunten.

In de zelfde kantine van de natuurkunde faculteit zagen we ondertussen Gambit winnen van Vas-ASC. Cafeschakers, weet u nog wel! En toen moesten we tegen Almere 5. Zowel tegen Dos als tegen DCG hadden die jongens

met grote cijfers gewonnen. Dit team leek misschien de concurrentie met Gambit aan te kunnen. Van te voren rekende ik uit dat als wij zelf maar wonnen tegen DCG en Dos, dat we dan onze plicht zouden hebben gedaan om niet te hoeven degraderen. Tegen Almere rekende ik op een nederlaag en hoopte alleen maar dat die mee zou vallen. Nog steeds geen vertrouwen in mijn eigen team, zelfs niet nu we een keer helemaal compleet waren!

Dankzij Wams aanwezigheid kon ik Angelo verlossen van het eerste bord, zelf koos ik bescheiden voor het achtste. Ik kreeg een Aljechinverdediging tegen me en besloot die met rustige, opbouwende zetten tegemoet te treden. En zowaar, ik meende dat ik tamelijk goed uit de opening kwam.

Van de andere partijen had ik nog niets gezien toen Frans met een sombere gezicht kwam vertellen dat hij gewonnen had: dat was na iets meer dan een uur spelen en Frans vond dat te vroeg. Nu was zijn hele avond bedorven! Zulke spelers heb ik in mijn team.

Wam overtrof zich zelf, raakte niet in tijdnood en schoof zijn tegenspeler, een vroeger Caissalid, van het bord. Angelo kwam twee stukken voor maar kreeg niet meer dan remise. En toen ik zelf in heel moeilijke en vermoedelijk toch al verloren stelling, met een dodelijk zwarte pion op e4, een loper verblunderde, was de stand opeens 2,5-1,5. Op de andere vier borden werd gestreden alsof inderdaad de Grebbeberg er weer eens vanaf hing. Harry kreeg een prachtige stand waarin hij met een wegtrekschaakje de dame had kunnen winnen. Hij koos ervoor de loper te winnen en dat zou ook wel voldoende geweest zijn, als er niet een gevaarlijke pionnenopmars aan de gang was. Harry offerde zijn materiaal terug, meende dat zijn koning precies goed stond voor het overgebleven pionneneindspel, maar moest op tempo berusten in remise.

Paul en Jan ontwikkelen zich tot bedreven killers en haalden twee punten. John had weliswaar heel lang een kwaliteit tegen een pion

meer, maar de vijandelijke pionnen kwamen zo dreigend naar voren dat we voor zijn leven vreesden. Maar John wikkeldde bekwaam af. En zo haalden we tegen de gevreesde Almere-jongens 6-2.

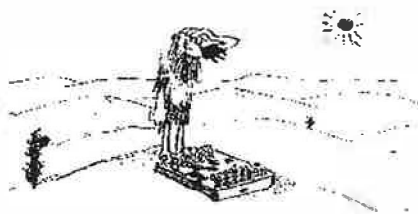
Voor degradatie hoeven we nu niet echt bezorgd meer te zijn. Titelaspiraties hebben we natuurlijk ook niet. Daarvoor zijn we afhankelijk van een misstap van Gambit. Wat wel kan, is dat we de beste tweede worden en op die manier promoveren. Voorlopig hebben we door onze nederlaag tegen Gambit daarvoor nog te weinig bordpunten. We moeten dus niet alleen winnen, maar ook met grote cijfers, wil dat een reële mogelijkheid worden.

Op dinsdag 21 januari spelen we uit tegen Landsmeer. Dan moeten we iets laten zien.

Partij van Frans Oranje tegen Mulder van ABN-AMRO. Commentaar Frans Oranje.

Keycode C24.

1. e4 e5 2. Lc4 Pf6 3. d4 (ik speel deze opening graag en veel. Het geeft meteen scherp spel en als je wat medewerking van je tegenstander krijgt is het natuurlijk helemaal prachtig!) **3. ... d6** (Niet erg best en eigenlijk al verliezend. Na ruil op e5 kan ik meteen de pion op f7 slaan. Ik doe het niet ...) **4. dxe5 dxe5 5. Dxd8+ Kxd8 6. Lg5 Le6 7. Lxe6 fxe6 8. Pc3 h6 9. 000+ Pd7 10. Lh4 Le7 11. Pf3 Ke8 12. Lg3 Pg4** (Is natuurlijk geen verdediging van de pion op e5) **13. h3 Lg5+ 14. Kb1 Pgf6** (Sluit de loper op. En met een stuk meer speelt natuurlijk nog leuker!) **15. Pxe5 Pxe5 16 Lxe5 c6 17. h4 Kf7**

18. hxc5 hxc5 19. Txb8 Txb8 20. f3 Kg6 21. b3 b5 22. Td2 Th5 23. Pe2 Kf7 24. g3 Th1+ 25. Kb2 Tf1 26. Td3 Tf2 27. Pd4 g4 28. f4 Pxe4 29. Pxc6 Kg6 (De koning begint

een wandeling over het bord, die hij met de dood moet bekopen.) **30. Ld4 Tg2 31. Te3 Pxc3 32. Txe6+ Kf5 33. Te5+ Kxf4 34. Le3+ Kf3 35. Pd4#**

HET ACHTSTE

Probleem 6 - Caïssa 8: 4½-3½ 28-11-96

1.	I Nicolaï	1-0	Eric van Tuijl
2.	A Peters	1-0	Jos Titulaer
3.	M dWolf	1-0	Peter van der Werf
4.	P Resnick	0-1	Maurice Aué
5.	J Welberg	0-1	Rick Eckstein
6.	R Jongsma	0-1	Jaap Tanja
7.	N Adrichem	rem	Josefien Bruijn
8.	A tBruggecate	1-0	Johan v/d Klauw

Oplossing van pagina 15;

31. Ph6! en zwart gaf het op. Na **31. ... Kh8** komt **Pxf7+** en na **31. ... gxf6** komt **32. Pf6+ Kh8 33. Pxe8+** enz.

Van Woustraat 69-1074 AD Amsterdam-Tel. 020- 6647429

Prof. Van Hulst doceert

Toernooien...toernooien... en Caïssa.

Behalve ons onvolprezen Eijgenbroodtoernooi, zijn ook voor de schaakminnende mens de toernooien niet meer bij te houden. Een selectie uit 1996: de Bondswedstrijden, Donner Memorial, Lost Boys (Antwerpen), VSB (Amsterdam), Staunton (Groningen), Olympiade (Armenië, Jerevan), Fontys (Tilburg), Nederlands Kampioenschap, Koop Tjuchem (Groningen), en dan nog de match Timman-Sokolov (Amsterdam) en Jeroen Piket-Joël Lautier (Monaco), enz., enz. Het is verblijdend dat onze Caïssa-leden daarbij een uitstekend figuur slaan. Onze clubkampioen Karel van der Weide wist in de Bondswedstrijden zelfs een half punt boven John van der Wiel te eindigen; eigenlijk is het jammer dat hij in de laatste ronde tegen grootmeester Oll moest spelen, want deze had aan remise genoeg om de eerste prijs veilig te stellen. Vandaar dat na een tiental zetten de stukken reeds gekist werden. En Aran Köhler mag ook trots zijn op de 6½ punt die hij in het Donner Memorial bij elkaar speelde; slechts 1½ minder dan de topspelers, en boven Bouwmeester. Natuurlijk denk ik er niet aan om over deze toernooien feiten te vermelden die iedere schaker weet, of althans had kunnen weten. Wel enkele bijzonderheden.

U weet dat aan het Fontys-toernooi 12 grootmeesters deelnamen en dat Jeroen Piket de winnaar was. Maar wist u ook dat Jeroen met zijn 27 jaar al op één na de oudste deelnemer was? De eerste prijs bedroeg f 25.000. Voor de match Timman-Sokolov was

f20.000 aan prijzengeld beschikbaar, dat broederlijk verdeeld zou worden. Maar de spelers vroegen aan sponsor Wolter-Kluwer nog f5000 extra voor de winnaar. Dus ging Jan Timman met f15.000 terug naar Ilse en de kinderen. Twee punten ter vergelijking. Sampras won het tennistoernooi in oktober te Hannover; prijs f1.300.000; ja, u leest het goed: één miljoen plus drie ton! Punt twee. Botwinnik won het eerste wereldschaaktoernooi dat na 1945 werd gehouden: het Stauntontoernooi te Groningen; er waren 20 (!) deelnemers en de strijd duurde bijna vier weken. Eerste prijs: f1500. Daar haalt een hedendaagse grootmeester de stukken niet eens voor uit de doos. Nu heeft in Schaakmagazine (van de KNSB) een artikel gestaan: Staunton herdenkt verleden; ik ben daar nogal ontevreden over, dus ik geef nu mijn visie. Schaakclub Staunton uit Groningen wilde onmiddellijk na 1945 een primeur hebben: een eerste wereldschaaktoernooi. Ik maak daarbij deze kanttekening; de gebeurtenissen van Wereldoorlog 2 lagen nog vers in het geheugen; dat betekende dat absoluut geen Duitse schaker een uitnodiging zou ontvangen. Men wilde zoveel mogelijk uit elk land van de overwinnaars de kampioen in Groningen welkom heten; de Sowjet-Unie mocht "enkele spelers" sturen. Groningen sloeg dus aan het uitnodigen in de hoop dat men maximaal 20 spelers bij elkaar zou krijgen. Daar de PTT wereldwijd gezien nog slecht functioneerde, had men van enkele genodigden nog niet eens antwoord ontvangen. Neder-

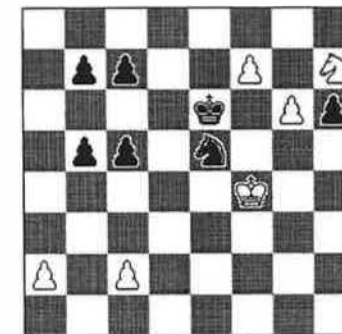
land zou twee deelnemers leveren: Euwe en Lodewijk Prins. Staunton had aan Canada gevraagd de kampioen van dat land te sturen; maar niemand in Nederland wist wie dat was en wat zijn speelsterkte was. Tot stomme verbazing van Staunton meldden zich de dag voor de aanvang 21 deelnemers, waaronder 5 Russen! Paniek bij Staunton, want om allerlei redenen was 20 deelnemers het absolute maximum. Maar wie moest afvallen? Euwe bood zich aan om het toernooi te redde, maar dat was natuurlijk onmogelijk. Men vroeg Lodewijk Prins zich terug te trekken, maar deze toonde zijn schriftelijke uitnodiging en weigerde resoluut. Dus paniek in het kwadraat. Toen bracht de leider der Sowjetdelegatie uitkomst. Hij bood Prins aan, om aan een toernooi in Moskou deel te nemen, mits hij zich in Groningen terug trok. Bovendien zou Prins, zonder te spelen, een prijs uitgekeerd krijgen. Prins bewilligde en het toernooi was gered.

Zelf heb ik dit toernooi als toeschouwer bijgewoond. De belangstelling was enorm: iedere dag meer dan 1000 toeschouwers. Op de dag dat Euwe tegen Botwinnik speelde waren er zelfs 2000, evenals bij de laatste ronde. Euwe kwam tegen Botwinnik heel goed te staan en het publiek rekende al op een overwinning, maar de Russische kampioen wist met remise te ontsnappen. Zelden is een toernooi zo spannend verlopen als dit. Euwe en Botwinnik namen al snel een voorsprong, en zij lieten deze niet meer los. Een sensatie was de Canadees Janovsky, 21 jaar, die Botwinnik versloeg, maar tegen Euwe ten onder ging. Toen de laatste ronde inging, had Botwinnik ½ punt meer dan Euwe, zodat alles nog mogelijk was. De spanning bij de spelers en bij de 2200 toeschouwers was om te snijden. En men zag het: Botwinnik stond slecht, Euwe tegen Smyslov zelfs goed. Maar ook schaakkampioenen zijn maar mensen: zij konden de spanning niet aan. Het slot werd een anticlimax. Botwinnik verloor kansloos

en toen Euwe op het punt stond minstens de gedeelde eerste plaats veilig te stellen, verblunderde hij zijn stelling en verloor. Wat niet wegneemt dat deze tweede prijs in het Stauntontoernooi (f1250 en een herenkostuum) tot de grootste successen in zijn carrière behoort. In 1996 ging Staunton op herhaling. Van de 20 deelnemers uit 1946 waren er nog 7 in leven. Zij kwamen naar Groningen, maar speelden slechts drie partijen. Ook bij dit minitoernooi was ik toeschouwer.

Ik eindig met een leuk grapje van Shirov en met twee partijen van onze Caïssa-kampioenen. Om dit college niet te uitgebreid te maken, heb ik van deze partijen zoveel zetten opgenomen tot een gewonnen stelling is bereikt.

In het Fontystoernooi te Tilburg ontstond tussen Shirov (wit) en Almasi de volgende stand.

U ziet, de pion op f7 staat op het punt om dame te worden; Vandaar dat de laatste zet van zwart Pe5 was, om na promotie op g6 het familieschaak te kunnen geven. Natuurlijk zag Shirov dat en speelde f7-f8Paard en schaak, waarna Almasi onmiddellijk capituleerde

Van de volgende partijen volsta ik met de uitgebreide opening. In de Bondswedstrijden (Dieren 1996) won Karel van der Weide met

zwart de volgende interessante partij; Karel behaalde een internationaal meesterresultaat.

Wit: Zhaogin Peng

Zwart: Karel van der Weide

1. d2-d4, Pg8-f6 2. c2-c4, d7-d6 3. Pg1-f3, g7-g6 4. Pb1-c3, Lf8-g7 5. e2-e4, 0-0 6. Lf1-e2, Pb8-d7 7. 0-0, e7-e5 8. Dd1-c2, c7-c6 9. Tf1-d1, Dd8-e7 10. Ta1-b1, a7-a5 11. d4xe5, d6xe5 12. Pc3-a4, Pd7-c5 13. Pa4xc5, De7xc5 14. Lc1-e3, Dc5-e7 15. c4-c5, Pf6-h5 16. Pf3-d2, Ph5-f4 17. Pd2-c4, Lc8-e6 18. a2-a4, f7-f5 19. f2-f3, f5xe4 20. f3xe4, Kg8-h8 21. Le2-f1, De7-g5 22. Kg1-h1, Le6-g4 23. Td1-d2, Dg5-h5 24. Pc4-d6, Lg7-h6 25. Dc2-b3, Pf4-e6 26. Db3-c3, Lh6-f4 27. Le3xf4, Tf8xf4 28. Kh1-g1, Ta8-f8 29. h2-h3, Lg4xh3 30. Dc3xh3, Tf4-h4 enz. 0-1.

Wit: Van Delft

Zwart: Aran Köhler

1. e4, g6 2. d4, Lg7 3. Pc3, d6 4. Le3, c6 5. Dd2, Pd7 6. 0-0-0, b5 7. Ld3Pb6 8. f4, f5 9. ed5; Lf5: 10. Lf5; gf5: 11. Dd3, Dd7 12. d5, c5 13. Pf3, b4 14. Pb1, Pa4 15. c3, Tb8 16. Td2, Pf617. Pg5, ..

17. ..., Pe4 18. Pe4; fe4: 19. De4; bc3: 20. bc3; Lc3: 21. Te2, Db5 22. Tf2, Lb2+ 0-1

En Aran Köhler bewees in het Donner Memorial de Pirc verdediging goed te kennen.

ALLES OPVRETENDE PASSIE OF STEEDS WEER TERUGKEREND PLEZIER

Joost van Steenis

Gerard is er tegen dat schaken een schoolvak wordt. Ik ben daar wel voor. Schaken is een uitstekend schoolvak dat veel toevoegt aan het huidige onderwijs. Aha, dat wil dus zeggen dat ik het huidige onderwijs niet goed genoeg vind. Inderdaad! Het is te veel op kennis gericht en te weinig op wat een kind (en een oudere) nodig heeft om zich lekker te voelen in het leven buiten de school en na de schoolleeftijd.

De homo ludens, de spelende mens, is een noodzakelijk onderdeel van de homo sapiens sapiens, zoals men ons wetenschappelijk noemt. Spelen is belangrijk in het menselijke bestaan. Maar ik vrees dat het Calvinisme en andere (te) ernstige levensbeschouwingen de

neiging tot spelen onderdrukt hebben. Daarom is het goed als kinderen op school weer leren spelen, omdat de school nu te eenzijdig aandacht besteedt aan ernstige dingen. Je kan van schaken individualiteit, winnen en verliezen leren, innig het plezier in een mooie, maar wellicht wat slechtere zet beleven.

Ik vind schaken een menselijke bezigheid waar kinderen in aanraking mee moeten komen. Ik zie schaken anders dan bijvoorbeeld muziek, hoewel ik schaken wel tot de Kunsten reken. Met muziekkunst kan men meevoelen, men kan zich invoelen in de gedachten van de kunstenaar, maar het blijft een productie, niet een eigen productie. Het kijken of luisteren naar muziek is een passieve

bezigheid ((ik ga even voorbij aan het componeren en het zelf spelen), schaken is actiever, men is tijdens een partij bezig een stukje van de wereld te veranderen. Muziek is reproductierend, schaken creatief. De meeste kunsten worden passief beoefend, men speelt de tonen na, die door een ander op papier zijn gezet, men luistert naar een reproductie van een stuk dat lang geleden net zo gespeeld werd. Men is geen actieve deelnemer. Dat neemt niet weg dat muziek prettig of niet prettig kan zijn, bijvoorbeeld als de snerpande violen in een klassiek stuk (dat wil zeggen in iets dat behoort tot een andere tijd dan waarin ik leef) je een koude rilling over je rug doen lopen. En wat ik over muziek zeg geldt voor mij ook voor schilderijen (Rembrandt) van religieuze zaken, die ik uit de tijd vind. Dat kan ik toch niet mooi vinden, daardoor kan ik toch niet door geëmotionaliseerd worden. Geef mij maar een schaakpartij!

Maar ik geef toe, als schaken uitloopt op een isolement omdat er alleen nog maar schaken bestaat voor het kind (of voor de oudere) dan gaat het mij te ver, dan verdwijnt het plezier doordat het menselijk uitzicht ingekrompen wordt tot de vrij kleine schaakwereld. Daarvoor moeten we kinderen behoeden en dan ben ik het met Gerard eens. Schaken in de huidige vorm waarbij de nadruk niet ligt op het hebben van plezier in het spel (en op de psychologische voordelen die het spel heeft in verband met bijvoorbeeld het leren verliezen en winnen) hoort niet thuis op school.

Laat ik nog wat doormijmeren over plezier aan de hand van een partij die ik onlangs speelde. Geen partij uit één stuk, geen hoog peil, maar wat mij betreft leuk, prettig, plezierig. Iedereen doet soms goede en soms slechte zetten en de sterkte van iemand wordt vastgelegd door de verhouding van het aantal goede en slechte zetten. Maar het belangrijkste bij schaken zijn de mooie, bevredigende, bijzondere, opvallende zetten die het gevolg zijn van mooie, bevredigende, bijzon-

dere en opvallende gedachten. Als dat te weinig voorkomt dan raakt het plezier in het schaken verloren. En dat komt bij mij regelmatig voor. Dan denk je achter het bord: wat doe ik hier.

In de volgende partij heb ik zulke gedachten ook gehad bij de eerste zetten van mijn duel (voor Caissa III) tegen Roel Dormits van Isolani. Wat doe ik hier - en ook, wat doet hij hier. Hoe kan men ooit plezier hebben als men met zulke zetten begint? Ik heb dit probleem niet met Dormits besproken en misschien vind hij het helemaal geen probleem - zoveel mensen zoveel zinnen. Ik had het idee dat hij eigenlijk niets wilde ondernemen maar afwachtte tot ik wat deed. Dus bleef ik ook maar een beetje achter de linies mijn stukken heen en weer schuiven zodat mijn stukken steeds beter kwamen te staan - en zijn stukken leken me alleen maar wat doelloos heen en weer te zwakken, let maar eens op zijn paarden.

Zo speelde ik 16. Df7 in de veronderstelling dat Dormits toch geen 17. f4 zou spelen. Ik had ongelijk, plotseling sloeg de vlam in de pan en toen werd het toch nog leuk. Zo leuk dat ik een veel eenvoudiger winst met 28. ... Td2 zelfs niet in beschouwing nam omdat ik de zet Pd4 al ver van te voren had zien aankomen - en die leuke zet wilde ik in ieder geval doen! In ieder geval blijkt uit deze partij - en uit vele anderen - dat schaken niet een aaneengesloten vreugde is, maar soms stomvervelend, waarna of waarvoor de partij soms schitterend is.

Roel Dormits - Joost van Steenis

1. Pf3 g6 2. g3 Lg7 3. Lg2 Pf6 4. 0-0 0-0 5. d3 d6 6. e4

Niet erg interessant. Zal ik het nog oninteressanter maken door mijn tegenstander weer na te apen? Ik heb twee andere zetten bij de hand: Pc6, maar dan moet ik later toch e5 doen, en het door mij gespeelde

6. c5 7. Pbd2 Pc6 8. Te1 e5 9. a4 h6 10. Pc4 Kh7 11. a5 Le6 12. Pfd2 Pe8 13. c3 Dd7

14. Pe3f5 15. Pdc4 Td8 16. Pd5 Df7

Ik was zo in slaap gesust door onder meer de heen en weer wiegelende paarden: g1-f3-d2-c4 en b1-d2-c4-e3-d5, dat ik veronderstelde dat wit nooit iets zou ondernemen en ik nog wel even kon wachten met f4. Maar wonder boven wonder kwam er een ferme opstoot en de partij gaat beginnen! (en dat na ongeveer een uur spelen).

17. f4 Pc7 18. Df3 ef4 19. Lf4 Pe5 20. Le5 de5 21. De3 f4 22. Dc5 f3 23. Tf1 Pd5 24. Tf3 De7 25. Da7 Tf3 26. Lf3 Pc7

Hier verkeerde ik in de veronderstelling dat ik een stuk tegen twee pionnen gewonnen had terwijl er bij nauwkeuriger tellen een extra pion verdwenen was. OK, ik moet gaan denken over de winst - want de materiaalverhoudingen lijken gunstig voor mij en ik heb aanvalskansen tegen de open witte koning. Nu reeds zie ik Pd4 om de witte dame van de verdediging uit te sluiten en om dan de genadeslag te geven met mijn dame, toren en eventueel loper. Ik overzie dan ook

dat 28. ... Td2 een veel sterkere zet is dan het door mij gespeelde Pe6. Maar mijn zet is wel leuker..... en daar gaat het uiteindelijk toch om. Niet om de gewonnen partij, maar om de leuke partij.

27. Le2 Lc4 28. dc4 Pe6?! 29. b4 Dg5 30. a6 Dd2 31. Lg4

En daar komt hij dan

31. Pd4!? 32. cd4 De3 33. Kg2 Td4 34. ab7 De4 35. Lf3 Td2 36. Df2 Tf2 37. Kf2 Dd4 38. Kg2 Db2 39. Kh3 Da1 40. B8D Df1 41. Lg2 Df5

en wit gaf op wegens ondekbaar mat, terwijl de nieuwe witte dame van uit de verte alleen maar kan toekijken. Toch een leukere partij met bijzondere momenten. Dat moeten kinderen leren, dat het leven niet draait om doorsukkkelende acties, ook al leveren ze goed resultaat op, maar dat er jeu aan het leven gegeven moet worden door leuke momenten. ■

Ontroering in het Schaken

Frans Oranje

Gerard Rill heeft in nummer 356 opgeroepen momenten van ontroering in het schaken openbaar te maken. Hij roept Caissaleden op de pen ter hand te nemen en die momenten van ontroering wereldkundig te maken. Ik heb daarom maar eens Amipro 3.1 opgestart en zal het proberen.

Wie een paar weken geleden voor de televisie 'Black Daisies for the Bride' heeft gezien, kreeg een verpleeginrichting voor demente bejaarden te zien, waar onder andere muziek een grote rol speelde in de therapie en verzorging. Ik herkende veel, want een jaar geleden bezocht ik mijn vader iedere week in de Pauwenhof in Wageningen. Een vergelijkbare instel-

ling. De toegang tot de inrichting is een code van 4 cijfers - doorgaans het jaar waarin we leven - die ingetoetst wordt in een soort paneel naast de deur. In Black Daisies hoorde men dan ook een wijsje spelen. Een bejaarde die zo'n code kan onthouden en intoetsen is niet dement.

Nogal cynisch merkten ze in het genoemde televisieprogramma op, dat de enige code waarmee de oudjes eruit komen de dood is. Maar dat is ook helemaal waar.

Een paar maanden voor mijn vader werd opgenomen heb ik nog met hem geschaakt. Toen ik 11 jaar oud was heeft hij mij het geleerd. Vroeger schaakten we altijd na de kerk, bij de koffie. Mijn vader had dan gepreikt, andere kleren aangedaan en dan als ontspanning een partij schaken met zoonlief. We hebben heel wat afgeschaakt. Nooit één partij werd genoteerd.

Na mijn moeders overlijden hebben we bijna nooit meer geschaakt. Maar die ene keer wilde hij het zelf en ik haalde het schaakbord van boven. Maar ook hier had de storm van de Alzheimer - zoals Black Daisies het noemde - het schaken bij hem weggevaagd. Zo sloeg hij met zijn paard op c6 een pion op c5. En nu moest ik hem uitleggen hoe de stukken verplaatst werden en wat de regels waren. Zes en veertig jaren terug was het andersom. Dat ontroerde mij. Een tijdperk van schaken was voorbij.

Het bord en de stukken zijn naar een neefje van mij gegaan. Die gaat misschien nu ook schaken, en misschien ook wel met chips en cola binnen handbereik. Of begint hij zo zijn vader te leren schaken, want die kan er (nu nog) niets van.

Een heel ander moment van ontroering is tijdens het spelen van een partij. Je staat gewonnen en weet eigenlijk niet wat de beste zet is. En dan doet je tegenstander een zet, die je niet verwacht, je stelling helemaal overweldigend maakt, je kunt geen slechte zet meer doen. Geen diepgaand schaak, maar het

isontroerend!

1. d4 Pf6 2. c4 e6 3. Pc3 Lb4 4. Ld2 Pc6 5. Pf3 0-0 6. e4 (Te snel, Dc2 bereidt e4 voor b.v.) **6. ... Lxc3 7. bxc3 Pxe4 8. Ld3 Pxd2 9. Dxd2 Pe7 10. Pg5 Pg6 11. 0-0 h6 12. Pf3 b6 13. Dc2 f5 14. Dd2 Lb7 15. Pe1 Df6 16. f4 d6 17. Pf3 Le4 18. Le2 Tad8 19. De3 Tfe8 20. Pd2 Lb7 21. Lh5 Te7 22. Lxg6** (De loper is sterker dan het paard. Zwarts Dame wordt nu echt actief!) **22. ... Dxg6 23. d5 Tde8 24. Dd4 exd5 25. cxd5 La6 26. c4 Te2 27. g3 T8e3 28. Pf3 Te4 29. Dd3 Lxc4**

30. Dxe4? (Dit is het moment, wit offert de Dame. Er dreigt natuurlijk heel vervelend 31. Tf4)....**fxe4 31. Ph4 Df6 32. Tfd1 Lxd5 33. Tac1 c6 34. Pg2 e3 35. a3** (Er is voor wit al niet veel meer te doen. Nu valt ook het paard.) **35. ... Txxg2+ 36. Kf1 Db2**

(Wit geeft op.) 0-1

Ook ontroerend vind ik, als je een oude lievelingsopening speelt, die eigenlijk inferieur is en alleen succes heeft bij niet al te beste zetten van je tegenstander. Dit overkwam mij in het Winston-toernooi dit jaar in de Wamoestraat. Er kwam iets op het bord, wat ik zelf nog nooit had meegemaakt)

1. e4 e5 2. Lc4 Pf6 3. d4

(De loperopening, het gaat om de open e-lijn, de e-pion wordt daarom ook niet verdedigd) 3. ... exd4 4. Pf3 Pxe4 5. Dxd4 Pd6 (Valt de loper aan, maar de e-lijn is open.. dus:) 6. 0-0! Pc6 7. Te1+ Pe7 8. Lb3 Pf5 9. De4 g6 10. Pg5 (Dit paard gaat executeren, en de machtelosheid van zwart is toch ook een beetje ontroerend?) 10. ... Pd6 11. De5 Tg8 12. Pxf7 Pf5 13. Pf6#

(Maar een paar stukken voeren de Show op. Commentaar van mijn tegenstander: Wat een rot opening!) 1-0

Kerst/Nieuwjaar 1996/1997

Praadzzels

Angelo Fichera

If we can understand the problem, the answer will come out of it, because the answer is not separate from the problem. - Krishnamurti

Voor degenen die van spelletjes niet genoeg krijgen,
voor degenen die eigenlijk te weinig hebben gespeeld,
voor degenen die een andere soort uitdaging niet willen uitsluiten,
voor degenen die 'entertaint' willen worden,
voor degenen die nieuwsgierig zijn,
voor degenen die IETS NIEUWS willen beleven en/of voor degenen die tijdens de feestelijke dagen met hun familie, vrienden en kennissen een paar leuke uurtjes samen door te brengen, heb ik, in de vorm van deze PRAADZZELS, een poging willen wagen aan hun wensen tegemoet te komen!

Wat is een PRAADZZEL? Een goede vraag. Een PRAADZZEL is een samenvoeging van PUZZEL en RAADSEL!

Ik heb er 7 samengesteld, deels heb ik speciaal voor deze feestelijke gelegenheid voor u gecomponeerd en deels heb ik ze hier en daar wat gehoord en wegens hun onmetelijke schoonheid heb ik ze geselecteerd met de hoop u te amuseren en te vermaken!
De meeste zijn (gelukkig) niet zo moeilijk maar grappig. Een paar zijn echt moeilijk de rest zit er tussenin.

Als u er evenveel plezier aan beleeft als ik tijdens de samenstelling dan heb ik mijn doel bereikt!

Mocht ik hier en daar een onduidelijkheid

hebben veroorzaakt en/of u nog enige toelichting wilt hebben schrijf of bel; ANGELO FICHERA, Groen van Prinstererstraat 13/hs 1051 ED AMSTERDAM, tel. 020 6863192 's morgens of 020 6221801 (café GAMBIT)

P.S. Als u overweegt naar de boekwinkel uw nieuwste editie van de DIKKE VAN DALE terug te geven omdat het woord PRAADZZEL ontbreekt doe dat alstublieft niet! Wat? Het is niet eerlijk? Hoezo het is niet eerlijk? Leven we soms in een eerlijke wereld? VEEL PLEZIER! BUON NATALE E FELICE ANNO NUOVO!

EERSTE PRAADZZEL

Koop met f100.- 100 oliebollen van drie verschillende prijzen: van f0.50, van f1.- en van f2.50

TWEEDE PRAADZZEL

Leg 12 lucifers zodanig dat één de andere 11 tilt.

DERDE PRAADZZEL

Drie missionarissen en drie kannibalen moeten een rivier oversteken in een boot waarin maar twee mensen kunnen. De missionarissen moeten erop toezien dat de kannibalen op geen van beide oevers in de meerderheid zijn.

Twee van de kannibalen kunnen NIET roeien.

VIERDE PRAADZZEL

Een leuke therapie voor degene die met roken probeert te stoppen. Voordat je een sigaret aansteekt: probeer je ten eerste een KNOOP in je sigaret te maken ZONDER de sigaret te breken! Daarna doe je die knoop weer los. Nu mag je die roken.

VIJFDE PRAADZZEL

Leg 5 munten in een rij als volgt: munt, KOP, munt, KOP, munt. Met behulp van je wijsvinger en je middelvinger van dezelfde hand, schuif je GELIJKTIJDIG twee aanrakende EN verschillende munten zo, dat je in 5 zetten munt, munt, munt, KOP, KOP bereikt.

ZESDE PRAADZZEL

Schud goed en deel een pakje van 52 kaarten uit zoals in een bridge partij. Er zijn dus 4 groepen van 13 kaarten. Neem ZONDER TE KIJKEN de bovenste (de 13de) kaart van DRIE groepen. Je hebt dus drie kaarten in je handen.

VRAAG: Is de kans groter of kleiner dan 50% dat één plaatje er tussen zit? (heer, vrouw of boer)

ZEVENDE PRAADZZEL

Voor dit praadzzel heb je 64 kaarten nodig. Wat? Heb je alleen maar één spel kaarten? Heb je vriendelijke burens die je nog 12 kaarten kunnen lenen? Nee? Dan heb je écht een probleem! Zet in elke hoek van de tafel een aantal kaarten. Zet ook op elk rand van de tafel de resterende kaarten. Je hebt dus alle 64 kaarten verdeeld in 8 stapels. Als je alles goed hebt gedaan zie je dat er 4 rijen zijn, 2 horizontaal en 2 verticaal. Zodanig dat de som van de 3 stapels van elke rij 18 kaarten is!

Is het je gelukt? BRAVO! Wacht eens even, we zijn er nog niet! Laten we het interessanter maken! Als je nu 8 kaarten weghaalt heb je 56 kaarten over. Maak weer 8 stapels zodanig dat nu de som van de 3 stapels van elke rij WEER 18 is! Is het je WEER gelukt? Fantastisch! Je bent een kanjer!! Oh, oh! NEE! We zijn er nog niet! Haal NOG 8 kaarten weg! Ja, nu moet je met 48 kaarten werken. Zodanig dat de som is... je raadt het al! YES! OPNIEUW 18!

EH?...WAT? ONGELOOFLIJK! Hoe heb je dat gedaan? BRILJANT!!

OH... OH... OH!... NEE!! Dacht je écht dat ik klaar met je was? Dat zal lekker wezen! Haal (als je durft) nog eens, 8 kaarten weg! Ja, nu heb je alleen maar 40 kaarten over.

Als je hetzelfde ritueel herhaalt, met een beetje geluk de som van de 3 stapels van elke rij is... hoe wist je dat? JA! 18!! Neem rustig een korte pauze. Vergeet niet de 12 kaarten aan je burens terug te geven, uiteraard, met een paar oliebollen!!

Leo Oomens

Het middenrif

Nieuwe Schaakboeken

Deze titel heb ik niet zelf bedacht. Waaruit ik dit citeer komt straks. Maar eerst een schaak-probleem:

Zwart wint in 39 zetten.

Is dit een probleem dat we serieus kunnen nemen? Laten we eens proberen.

Allereerst is eigenaardig dat weliswaar zwart moet gaan winnen, maar niet aan zet is. Zulke schaakproblemen zijn er wel meer. Dan is de keus voor wit doorgaans beperkt, bijvoorbeeld doordat de pionnen zijn vastgeschoven of de stukken gepend staan. Hoe dan ook moet zwart dan winnen bij iedere willekeurige zet die wit dan kan doen.

Dat geldt ook hier. Wit heeft in de uitgangstelling 20 verschillende zetten tot zijn beschikking, 16 met een van de pionnen en 4 met de 2 paarden. Zwart heeft die zelfde 20 zetten als mogelijke antwoorden.

Veronderstel dat er voor zwart na iedere mogelijke zet van wit maar één zet is die hem helpt te winnen in 39 zetten. Een aantal van die zetten zullen dezelfde zijn, hun aantal ligt dan tussen de 1 en 20. Erger wordt het wanneer er voor zwart na iedere witte zet meer dan een mogelijke zet tot het gewenste resultaat leidt. Bij normale schaakproblemen is dat een veelvoorkomend thema. Maar we laten die mogelijkheid maar even buiten beschou-

wing.

Voor zwart zou het het mooiste zijn als steeds dezelfde zet het gewenste resultaat zou opleveren. Is dat denkbaar? Dat is dan waarschijnlijk niet het opspelen van een pion naar de 5de rij: na sommige witte zetten zou dat een pionoffer inhouden dat de winst van zwart vermoedelijk heel problematisch maakt. Maar we zijn juist met een probleem bezig, dus helemaal uitgesloten is het niet.

Na het antwoord van zwart, wat dat ook is, heeft wit weer tenminste 19 zetten: weer 2 met iedere pion, behalve die juist is gespeeld, en 4 paard zetten. Wanneer wit zou hebben geopend met een van zijn paarden, bijvoorbeeld naar c3, dan komen er paardzetten bij omdat het ontwikkelde paard alleen al 5 mogelijkheden heeft. Heeft wit door een pionzet een loperdiagonaal geopend dan zijn ook daardoor zijn mogelijkheden weer toegenomen.

Je kunt zeggen dat bij iedere zet in de opening het aantal mogelijkheden voor wit en voor zwart toeneemt. In dat opzicht wijkt dit probleem radicaal af van gewone schaakproblemen, waarin het aantal mogelijkheden van het begin af aan klein is, en bij ieder volgende zet wordt ingeperkt.

Om van de andere kant te beginnen: er zijn duizenden partijen gespeeld die door zwart in 39 zetten zijn gewonnen. Je zou kunnen proberen te analyseren of die winst vanaf de eerste zetten gedwongen was.

Zou er een partij te vinden zijn waarin je dat wel min of meer zou kunnen zeggen? Als je bedenkt dat in standaardopeningen nog weer heel veel varianten speelbaar zijn, dan lijkt dat eigenlijk onmogelijk. Laat staan dat er voor iedere openingszet van wit een speelplan voor zwart te vinden zou zijn dat gedwongen tot winst in 39 zetten leidt.

Gedurende de hele partij zou zwart na iedere zet van wit een antwoord klaar moeten hebben dat gedwongen leidt tot winst in 39 zetten. Als dat al zou kunnen, dan zou het aantal

oplossingen voor dit probleem toch in de vele miljarden moeten liggen. Zelfs voor een brute force computer is dat een beetje te veel.

Maar het is wel zo dat als er zo'n oplossing zou zijn, daarmee het einde van het schaken zich zou aankondigen: wie zou er nu een spel willen spelen dat theoretisch altijd in 39 zetten gewonnen zou moeten worden door zwart? Iedere andere uitslag zou alleen maar laten zien dat er onderweg een fout is gemaakt.

Wie bedenkt nu zo'n probleem? Is dat een schaker? Ik vond het in een bundel teksten, waarvan het merendeel als gedicht is aan te merken. De dichter is K. Schippers. En in zijn opvatting is dit schaakprobleem een experiment met het onmogelijke: is het onmogelijke denkbaar?

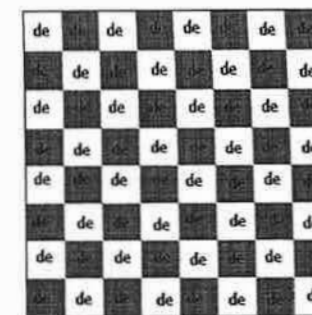
Maar Schippers zou best behalve een dichter een schaker kunnen zijn. Zijn denkexperiment laat toch iets zien van een fascinatie voor het schaken. Maar ik ben bang dat hij het schaken toch alleen van de buitenkant ziet. Dat leid ik af uit een ander gedicht in dezelfde bundel (Een leeuwerik boven een weiland. Gedichten. Uitgeverij Querido) dat de aanlokkelijke titel draagt: Nieuwe schaakboeken. Daar haalde ik dus mijn citaat vandaan.

Onder die titel gaat opnieuw een experiment schuil met het denkbare. In dit gedicht bedenkt Schippers de mogelijkheid dat je aan elk veld op het schaakbord een woord toekent. Bij iedere zet van wit en van zwart komt een van die woorden aan de beurt en zo zou je een verhaal kunnen laten ontstaan. Of liever twee verhalen, voor wit en voor zwart een eigen verhaal.

Het probleem voor de schaker en schrijver is dan dubbel: leidt het beste verhaal ook tot winst? En andersom: leidt de beste zet ook tot het aantrekkelijkste taalspel? En nog weer: een schaakblunder die tot een mooie taalvondst leidt, waar moet je dan de voorkeur aan geven?

Hij eindigt met een plan voor nieuwe schaak-

boeken, waarin zulke nieuwe schaak-taal-spelen zouden worden behandeld. En dan besluit hij heel teleurstellend zo: „Misschien rustig beginnen:

Vierenzestig keer het woordje de. Hoe moet ik me voorstellen dat daarmee een verhaal te maken is? Hoe dan ook doet het er in zo'n woordstelling voor het verhaal niet meer toe welke zetten er worden gespeeld.

Zowel voor de dichter in Schippers als voor de schaker in hem moet dat toch benauwend zijn.

Waarom ik nu denk dat Schippers vermoedelijk helemaal geen schaker is, is het volgende: hij heeft wel een idee gehad van de oneindige aantallen mogelijkheden om te zetten in het schaken en daaruit heeft hij afgeleid dat zijn verhaal ook alle kanten op zou kunnen. Maar hij heeft zich niet of maar weinig gerealiseerd dat er door de toekenning van woorden aan de verschillende velden toch maar 64 woorden beschikbaar komen.

Met 64 velden kun je een aardige partij schaken, maar kun je met 64 woorden ook een aardig verhaal schrijven? Een sonnet zou natuurlijk nog wel kunnen. Maar de kans dat je verschillende aardige teksten zou kunnen construeren is minimaal.

Schippers moet het in zijn gedichten en in zijn denkexperimenten hebben van de aardige inval, voor een doorgerekend strategisch plan moet je bij hem nu juist weer niet zijn. Geen schaker dus. ■

BEKERRITUELEN

Gerard Rill

We schrijven dinsdag 10 december. Het vorig jaar zo succesvolle KNSB-bekerteam treedt aan tegen Euwe 1, een zware loting. Euwe speelt immers 1-e klasse KNSB en Caissa slechts 2-e klasse (het verbaast me nog steeds...) Maar het bekerteam (Mark Kremer, Jaap Spreeuw, Hajo Jolles en ondergetekende) heeft zich dit jaar versterkt met Aran Köhler, waardoor we de luxe van een reserve hebben (Hajo in dit geval).

Ik heb Aran gevraagd het eerste bord te nemen, hij speelt met wit tegen Hartmans. Geconfronteerd met een slavische opstelling fiascocheteert Aran zijn dameloper en ontwikkelt zijn damepaard naar d2: een weinig ambitieuze opzet. Wanneer Aran toch met c4-c5 en b3-b4 een ambitieuze vleugelactie start bevalt me zijn stelling niet. Hartmans reageert met de natuurlijke centrumactie e6-e5 en heeft direct een prettige stelling. Heeft Aran een dwingende reden om zijn prachtpaard op d4 te ruilen voor zwarts slechte loper? Ik begrijp het in elk geval niet. Aran verklaart tijdens een wandelgang: "Van wit openingsvoordeel is geen sprake meer." Dat is zwak uitgedrukt. Who the fuck is M. Kremer? Dit zouden de jongere spelers van Euwe ongetwijfeld gedacht hebben, niet echter de oude Bödicker. Zoals Hajo terecht opmerkte spelen we in een tactisch sterke opstelling: "Bödicker is de enige die weet hoe sterk Mark vroeger was". De Benoni van Mark moet tegen het moderne systeem (e4, h3, Pf3, Ld3) optomen. Mark kiest een m.i. dubieuze opstelling, dreigt een dubieuze pionwinst die door een geïmponeerde Bödicker ten onrechte wordt gepareerd en staat okee.

Jaap speelt tegen Moll zijn eigen Karpov-systeem tegen de Meraner met Dc2, a3 en Ld3 (i.p.v. Le2). Tegen Van de Oudewetering liep dat vorig seizoen in de beker niet goed af.

Hoewel ik nog steeds niet onder de indruk ben van Ld3 krijgt Jaap de betere stelling, waarbij zijn tegenstander enige medewerking verleent met het rare Ta8-a4.

Ik speel aan bord 4 tegen v.d. Hoeven. Het Morra-gambiet bestrijd ik op de wijze die ik vorig seizoen al eens gedemonstreerd heb tijdens één van mijn theorie-uurtjes: ik heb groot vertrouwen in mijn stelling.

Na enkele uren komt er tekening in de strijd. Aran moet vechten voor remise en doet dat door met b4-b5 een pion te offeren, ik vrees voor zijn leven. Mark staat inmiddels duidelijk beter en wikkelt af naar een mooi eindspel met een vrije a-pion en een smakelijk zwakke witte d-pion.

De tegenstander van Jaap is gek geworden: hij speelt c6-c5 waarna Jaap met Ld3xb5 een pion wint en bovendien allerlei torens dreigt te slaan. Het enige probleem is een dreigende tijdnood. TIJDNOOD? JAAP? Maar hoe moet dat dan met de door mij zo geliefde Spreeuwrituelen? Jaap die zijn zet alvast opschrijft, deze schielijk met zijn linkerhand bedekt, even een vinger aan de lippen om de zet te proeven, met dezelfde (natte) vinger als een adelaar hoog boven het bord zweven, het hoofd knikt zachtjes - ja, het is goed, de inmiddels droog gevlogen vingers duiken op een stuk en verplaatsen het naar het veld dat goed bevonden is, even aandrukken - die staat, de hand zweeft naar de klok, drukt hem parmantig in en veert direct sierlijk omhoog: een klavierleeuw die net een groot akkoord heeft aangeslagen. Pas dan keert Jaap terug in de wereld, mijn wereld. Hij ontmoet mijn blik en kijkt me enigszins bedremmeld, beschaamd bijna aan, alsof hij betrapt is bij een uiterst decadent genoegen. Een glimlach breekt door. Nee Jaap, geen tijdnood, in Godsnaam niet jij! Tien zetten lang bewegen zijn dame en loper over witte velden, het materiaal dat hij voor staat is niet meer te tellen. Dan start Jaap zijn mat-ritueel op: het knikken wordt heftiger, hij ziet mat in één, moet

hij nu nog eerst de zet opschrijven of... Maar dan wordt hij ruw onderbroken: Moll geeft op. Jaap mompelt "ja" en ondanks dat hij zijn gezicht in de plooi probeert te houden breekt nu een blijde glimlach door. Er staan nog 5 minuten op zijn klok.

Mijn tegenstander biedt een tweede pion aan. Ik besluit een kwartier uit te trekken voor het aannemen ervan: het is immers niet echt nodig, ik stond er al één voor. Na rijp beraad sla ik de pion eraf en er gebeurt precies wat ik berekend heb. Na een korte schermutseling sta ik niet alleen twee pionnen voor maar heb ook en passant zijn koningstelling geruïneerd. Ik win. Mijn eerste externe overwinning sinds anderhalf jaar. Hoera!

Aran verliest zoals gevreesd werd. Mark wint op zijn Marks. "Als je het betere Le3 speelt moet ik Tb8 spelen. Tja, dan blijft het een spannende stelling, ha, ha," spreekt Mark de arme Bödicker toe terwijl hij zijn handpalmen naast elkaar niet begripend omhoog gekoerd houdt. Natuurlijk is dit allemaal pose, Mark weet wel beter. Een spannende stelling is voor Mark een slechtere stelling tegen een slechtere tegenstander (maar met vage tegenkansen).

We winnen met 3 - 1, wie kan dit team stoppen?

P.s.: Voor de geïnteresseerden mijn partij met wat korte aantekeningen.

G.J. v.d. Hoeven - G. Rill, 10-12-96.
1.e4 c5 2.d4 cd 3.c3?! dc 4.Pc3 Pc6 5.Pf3 d6 6.Lc4 a6 (6..Pf6? 7.e5!) 7.0-0 Pf6 8.De2 Lg4 9.Td1 e6 10.Lf4 Db8 11.Tac1 Le7

(Wat moet wit doen? Het thematische e4-e5 is door de penning van Pf3 onmogelijk en de druk opvoeren tegen d6 werkt ook niet: 11.Td2 [11.Dd2 Pe5] Le7 12.Tad1 Pe5!?. Kortom: waar is de compensatie?) 12.b4? Pb4 13.e5 Ph5 ((?) Is 13...Lf3 niet eenvoudiger?) 14.ed Pf4 15.De5 Pg6 16.Dc5 (16.Dg7 Ld6 17.Pg5 [nu wel mogelijk; 17.Td6 Dd6 18.Pe4 Df4; 17.Pe4 Le5 18.Pf6 {18.Dh7 Ld1} Lf6 19.Df6 De5] Tf8 [17...Lh2 18.Kf1 Df4!?] 18.f3!? Lh2 19.Kf1 Le5 20.Dh7 b5 21.Lb3 Lf5+) Pc6 17.de Lf3 18.gf Pce7 19.Pe4 0-0 20.Td7? (20.Pd6 b5 21.Lb3 Da7 +) b5 21.Lb3 Df4 22.Pd6? (22.De3 Pf5 +) Pe5 23.Te7 Pd3 24.De3 De3 25.fe Pc1 0 - 1

UITSLAGEN RONDE 10

A. Köhler	1 - 0	H. de Vilder
D. Colmer	0 - 1	K. van de Weide
M. Wunnink	1 - 0	G. Rill
H. Schmitz	0 - 1	A. Toby
P. Melford	0 - 1	W. Fokkink
J. van Steenis	rem	N. Narings
H. Uiterwijk	0 - 1	E. Osterwald
F. Roes	0 - 1	P. Schipper
R. Zijlstra	1 - 0	D. 't Hooft
J. Dekker	1 - 0	E. van Tuijl
J. Könst	0 - 1	H. Dirks
P. Zonjee	rem	M. Aue
S. de Vos	0 - 1	W. Moes
S. Kuypers	0 - 1	S. Steemers
J. van Hulst	1 - 0	J. Potters

E. Eckstein	0 - 1	J. van der Maas
T. Lith	Afgeb	P. van der Werf
J. Oosterhof	0 - 1	E. Beugeling
J. Mulder	1 - 0	P. de Casparis
J. Lienos	1 - 0	J. Tanja
L. van Staden	1 - 0	G. Lörinczy
E. Petersma	0 - 1	K. Sterrenburg
M. Messing	0 - 1	A. Faber
H. de Heer	rem	J. Titulaer
J. Hoogenboom	1 - 0	H. van Keulen
H. Kuypers	1 - 0	A. Wunnink
A. Fichera	1 - 0	B. Wijchgel
M. Ligtenberg	1 - 0	A. Troost
P. Laport	1 - 0	J. van der Klauw
W. Kraaij	0 - 1	A. Smulders
L. Oomens	1 - 0	P. Heimans

UITSLAGEN RONDE 11

M. Wunnink	rem	A. Köhler
P. Ruhe	0 - 1	K. van de Weide
A. Toby	1 - 0	G. Rill
P. de Casparis	Afgeb	W. Fokkink
H. de Vilder	1 - 0	D. Colmer
J. Spreeuw	Afgeb	M. Leuw
N. de Rijk	0 - 1	N. Narings
E. Osterwald	1 - 0	J. Kalma
H. Kuyper	0 - 1	W. de Kruiff
P. van der Werf	0 - 1	P. Schipper
D. Jansen	0 - 1	P. Melford
S. Steemers	rem	H. Uiterwijk
J. Könst	1 - 0	S. de Vos
J. Franssen	1 - 0	M. Ligtenberg
D. 't Hooft	rem	A. Lont
M. Aue	rem	A. van Dinteren
J. van der Maas	1 - 0	S. Kuypers
E. Leuw	rem	A. Bach
E. Beugelink	1 - 0	J. Tanja
H. Trujillo	1 - 0	G. Lörinczy
R. van Slooten	rem	J. Mulder
L. Oomens	0 - 1	F. Oranje
J. Lienos	1 - 0	M. Ligtenstein
J. Meuleman	1 - 0	H. van Keulen
L. van Staden	0 - 1	J. Hoogenboom
A. Faber	1 - 0	A. Wunnink
J. Titulaer	1 - 0	A. Fichera
J. Potters	1 - 0	A. Troost
H. Cornelissen	0 - 1	B. Wijchgel
P. Heimans	0 - 1	M. Klijnkramer
A. Smulders	0 - 1	E. Eckstein
J. van der Klauw	0 - 1	G. Hegde

UITSLAGEN RONDE 12

N. Narings	0 - 1	A. Köhler
K. van de Weide	1 - 0	A. Toby
W. Fokkink	rem	M. Wunnink
P. Melford	0 - 1	J. van Steenis
H. Dirks	0 - 1	E. Osterwald
P. Ruhe	1 - 0	P. Schipper
W. Moes	Afgeb	M. Leuw
H. Schmitz	1 - 0	S. Steemers
T. Lith	0 - 1	W. de Kruiff
N. de Rijk	0 - 1	R. Zijlstra
J. Dekker	1 - 0	J. Könst
P. Zonjee	1 - 0	J. van der Maas
M. Ligtenberg	0 - 1	J. van Hulst
E. van Tuijl	0 - 1	A. van Dinteren
F. Roes	1 - 0	H. Kuyper
P. van der Werf	Afgeb	D. 't Hooft
E. Petersma	rem	E. Leuw
E. Eckstein	0 - 1	A. Bach
M. Aue	0 - 1	E. Beugelink
H. Trujillo	1 - 0	A. Fichera
J. Mulder	1 - 0	J. Potters
M. Klijnkramer	0 - 1	F. Oranje
A. Smulders	0 - 1	J. Meuleman
L. van Staden	1 - 0	W. Kraaij
P. de Casparis	0 - 1	P. Allaart
A. Wunnink	0 - 1	J. Titulaer

J. Hoogenboom	1 - 0	S. Kuypers
R. Fritschy	1 - 0	J. Tanja
J. Bruijn	0 - 1	L. Oomens
H. van Keulen	0 - 1	J. van der Klauw

UITSLAGEN RONDE 13

J. van Steenis	0 - 1	A. Köhler
A. Toby	Afgeb	M. Wunnink
P. Ruhe	0 - 1	W. Fokkink
E. Osterwald	Afgeb	H. de Vilder
N. Narings	1 - 0	R. Zijlstra
M. Leuw	rem	H. Dirks
W. Moes	0 - 1	H. Schmitz
P. Melford	Afgeb	J. Dekker
J. Kalma	1 - 0	D. 't Hooft
A. vd Woestijne	1 - 0	E. Beugelink
N. de Rijk	0 - 1	P. Zonjee
S. Steemers	1 - 0	J. Lienos
J. Franssen	0 - 1	F. Roes
S. de Vos	1 - 0	M. Ligtenberg
J. van Hulst	1 - 0	A. Bach
A. van Dinteren	1 - 0	A. Faber
J. van der Maas	1 - 0	J. Hoogenboom
E. Leuw	1 - 0	J. Potters
E. van Tuijl	1 - 0	P. Allaart
S. Kuypers	0 - 1	H. Trujillo
J. Titulaer	0 - 1	M. Pos
M. Aue	rem	R. van Slooten
E. Eckstein	0 - 1	L. van Staden
J. Tanja	0 - 1	A. Fichera
A. Wunnink	rem	P. Koefoed
M. Klijnkramer	1 - 0	W. Kraaij
H. Cornelissen	rem	W. Cornelissen
G. Lörinczy	1 - 0	J. van der Klauw
L. Oomens	1 - 0	H. van Keulen

UITSLAGEN RONDE 14

M. Wunnink	1 - 0	J. van Steenis
A. Toby	1 - 0	E. Osterwald
H. de Vilder	Afgeb	P. Ruhe
J. Dekker	0 - 1	M. Leuw
W. de Kruiff	1 - 0	H. Dirks
P. Schipper	1 - 0	J. Kalma
D. Jansen	1 - 0	T. Lith
R. Zijlstra	Afgeb	P. Melford
H. Uiterwijk	1 - 0	F. Roes
A. van Dinteren	rem	J. Franssen
S. de Vos	1 - 0	J. Mulder
J. van Hulst	Afgeb	P. van der Werf
D. 't Hooft	0 - 1	H. Jolles
J. van der Maas	1 - 0	E. van Tuijl
T. Weijers	Afgeb	E. Leuw
A. Bach	1 - 0	E. Petersma
H. Trujillo	1 - 0	J. Potters
M. Pos	Afgeb	J. Lienos
P. Allaart	Afgeb	P. Koefoed
J. Hoogenboom	1 - 0	A. Wunnink
M. Ligtenberg	0 - 1	M. Klijnkramer
S. Kuypers	0 - 1	W. Kraaij
G. Lörinczy	1 - 0	J. Bruijn
J. vd Klauw	0 - 1	P. Heimans

Standen externe competitie

jop dekker

KNSB tweede klasse A

1. Lewenborg	4	8	22
2. Unitas 1	4	6	19½
3. Fischer Z 1	4	6	18
4. Caïssa 1	4	5	16½
5. Amstelveen 2	4	4	17
6. Haren	4	3	16
7. Tal 1	4	3	15
8. Apeldoorn	4	3	12
9. Phil/Leeuw 2	4	2	15
10. vBerke/BSG 2	4	0	9

SGA promotieklasse

1. DOS A'dam 2	3	6	15
2. Probleem 1	3	5	15
3. Caïssa 3	3	5	13
4. Amstel 1	3	3	13½
5. Raadsheer 1	3	3	12
6. Euwe 3	3	2	10½
7. Isolani 1	3	0	9
8. Probleem 2	3	0	8

SGA tweede klasse A

1. Caïssa 5	3	6	15½
2. Tal 5	3	4	14
3. Nieuwendam 3	3	4	12½
4. Abcoude 1	3	4	12
5. Euwe 6	3	2	11
6. Amstelveen 5	3	2	10½
7. VAS/ASC 3	3	2	10½
8. DCG 5	3	0	10

SGA derde klasse D

1. Almere 5	2	4	15
2. Gambit 1	2	4	11
3. ABN/Amro 1	2	2	9
4. VAS/ASC 4	2	2	7½
5. Caïssa 7	2	2	7
6. DOS A'dam 5	2	2	7
7. Landsmeer 1	2	0	5½
8. DCG 6	2	0	2

KNSB derde klasse A

1. Caïssa 2	4	7	21½
2. Tal 2	4	6	19
3. Grasmatt 1	4	6	19
4. Amersfoort II	4	5	17½
5. VAS/ASC 1	4	5	16½
6. Unitas II	4	4	17½
7. Groningen III	4	3	15½
8. O en O Kampen	4	2	13
9. ZSG	4	2	11½
10. Phil/Leeuw 3	4	0	9

SGA tweede klasse D

1. Caïssa 4	2	4	9½
2. Isolani 2	2	3	9
3. ODI 1	2	3	8½
4. Fischer Z 2	2	2	9
5. Es '80 1	2	2	8½
6. KLM/Pegasus 1	2	2	8
7. DCG 3	2	0	6
8. VKVC 1	2	0	5½

SGA tweede klasse C

1. Raadsheer 3	3	5	16½
2. Pion 2	3	5	13½
3. Probleem 3	3	4	11
4. Grasmatt 3	2	2	8½
5. Es '80 2	2	2	8½
6. TOZ 1	2	2	6½
7. Amstelveen 6	2	0	6½
8. Caïssa 6	3	0	8

SGA vierde klasse B

1. Grasmatt 6	3	6	18
2. Isolani 3	3	6	17
3. Pion 4	3	6	16
4. Caïssa 8	3	2	12½
5. Raadsheer 7	3	2	10½
6. Probleem 6	3	2	9
7. ASSV 2	3	0	7
8. Bovenkamer 1	3	0	6

RANGLIJST NA RONDE 14

Pl.	Nr.	Speler	Part	+/+/-	W/L	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Tpr	Kzr	Wrd	
1	4	A. Köhler	14	9	4	1	11	-2	78	14	161	2254	2324	2473	220
2	1	K. van de Weide	8	7	1		7½		93	22	185	2433	2472	2142	219
3	7	M. Wunnink	12+27	3	2		8½		70	25	137	2078	2119	2061	218
4	26	A. Toby	12+18		4	8	+1		66	17	135	2097	2183	1976	217
5	10	W. Fokkink	11+17	2	2	8			72	32	136	2083	2118	1938	216
6	5	H. de Vilder	11+26	2	3	7	+1		63	15	130	2031	2113	1932	215
7	44	G. Rill	12	7	1	4	7½		62	15	128	2172	2093	1859	214
8	11	J. Spreeuw	5+1	3	2		4		80	19	162	2245	2195	1823	213
9	15	J. van Steenis	14	8	1	5	8½	-2	60	24	118	2031	1996	1815	212
10	12	N. Narings	10	7	1	2	7½		75	37	138	2137	2095	1808	211
11	9	E. Osterwald	9+1	5	2	2	6		66	19	133	2013	2054	1778	210
12	32	P. Ruhe	13+17	2	4	8			61	29	117	1807	1960	1768	209
13	2	M. Leuw	8+2	5	1	2	5½		68	23	135	2124	1985	1737	208
14	45	H. Schmitz	11	7	1	3	7½	+1	68	42	122	2035	2058	1700	207
15	64	W. de Kruiff	12	7	1	4	7½		62	30	118	1700	1807	1695	206
16	16	P. Schipper	13	8	1	4	8½	-1	65	46	114	1963	1873	1691	205
17	41	D. Jansen	8	6		2	6		75	38	137	1714	1833	1682	204
18	31	P. Melford	10+25	2	3	6			60	22	119	2000	2021	1671	203
19	122	R. Zijlstra	11+16	1	4	6½			59	24	116	1800	2022	1638	202
20	17	D. Colmer	8	5		3	5		62	21	124	1792	2003	1617	201
21	13	J. Dekker	10+15		5	5	+1		50	23	99	1768	1882	1553	200
22	51	J. Kalma	13	7	1	5	7½	-1	57	39	104	1645	1868	1517	199
23	104	H. Uiterwijk	10	6	1	3	6½		65	47	113	1780	1877	1501	198
24	30	H. Dirks	9	4	2	3	5	-1	55	21	110	1780	1876	1490	197
25	47	A. van de Woestijne	6	4		2	4		66	25	129	1968	2106	1480	196
26	62	P. Zonjee	9	5	1	3	5½	-1	61	48	106	1712	1734	1477	195
27	67	W. Moes	7+1	4		3	4	+2	57	19	115	1766	2008	1459	194
28	55	J. Könst	12	5	2	5	6	+2	50	37	92	1587	1662	1450	193
29	58	N. de Rijk	11	5	1	5	5½	+1	50	32	95	1741	1812	1389	192
30	71	S. Steemers	11	5	2	4	6	+1	54	44	96	1652	1709	1381	191
31	48	J. Franssen	12	5	3	4	6½		54	47	94	1787	1774	1374	190
32	18	S. de Vos	13	6		7	6	+1	46	26	90	1951	1874	1357	189
33	3	A. Lont	7	4	1	2	4½	-1	64	47	111	2246	2045	1356	188
34	54	J. van Hulst	10+14	3	3	5½	+1		55	50	94	1700	1727	1350	187
35	29	A. van Dinteren	11	5	2	4	6	+1	54	50	92	1787	1755	1339	186
36	6	H. Jolles	6	3	1	2	3½		58	26	113	2213	2133	1308	185
37	126	N. Kruyt	4	3		1	3		75	45	132	1750	1956	1296	184
38	120	J. van der Maas	14	6	3	5	7½	+2	53	56	87	1700	1661	1294	183
39	65	M. Niewenhuis	2	2		2		100	36	185	1799	2087	1285	182	
40	46	F. Roes	9	4	2	3	5	-1	55	46	96	1756	1774	1283	181
41	73	P. van der Werf	9+3	4	1	4	4½		50	52	85	1500	1582	1260	180
42	77	T. Weijers	6+1	2	3	1	3½	+1	58	47	101	1876	1858	1247	179
43	42	E. Leuw	12+15	3	4	6½	-1		54	59	87	1675	1680	1238	178
44	27	A. Bach	12	5	2	5	6		50	48	87	1790	1704	1210	177
45	123	E. Beugelink	7	4	1	2	4½	-3	64	68	98	1900	1811	1192	176
46	72	E. van Tuijl	10	4	1	5	4½		45	39	82	1348	1555	1187	175
47	14	H. Trujillo	12	7		5	7		58	63	92	1798	1797	1183	174
48	36	J. Mulder	12	6	2	4	7		58	72	86	1900	1747	1178	173
49	88	F. Oranje	11	5	1	5	5½	-1	50	75	73	1553	1429	1164	172
50	131	G. O'Mahony	1	1		1	+1	100	88	133	1550	1902	1159	171	
51	33	M. Pos	3+1	2		1	2		66	61	106	1781	1826	1155	170

Pieter Allaart

17 december 1996

Pl.	Nr.	Speler	Part	+/+/-	-/-	Pnt	Zw	%	G/T	G/S	Elo	Tpr	Kzr	Wrd	
52	50	J. Lienes	8+1	3	2	3	4	-1	50	58	82	1800	1600	1136	169
53	68	H. Ruiz	5	3		2	3	+1	60	51	102	1700	1807	1124	168
54	43	M. Aue	9	2	4	3	4	+1	44	47	77	1635	1569	1121	167
55	70	J. Meuleman	7	4		3	4	-3	57	67	88	1653	1681	1117	166
56	76	R. van Slooten	5	1	4		3	+1	60	66	93	1700	1782	1102	165
57	20	D. 't Hooft	6+1	2	1	3	2½	-1	41	33	77	1900	1876	1096	164
58	129	L. van Staden	5	3		2	3	+1	60	78	86	1650	1586	1084	163
59	21	R. van het Kaar	1	1			1	+1	100	12	209	2170		1073	162
60	37	K. Sterrenburg	6	3		3	3		50	43	89	1955	1735	1070	161
61	87	A. Faber	5	3		2	3	-1	60	61	96	1652	1796	1055	160
62	53	T. Lith	11+14	1	6	4½	+2		40	39	73	1623	1647	1041	159
63	59	P. Allaart	10+13	1	6	3½	+1		35	42	63	1848	1628	1009	158
64	82	J. Titulaer	11	4	2	5	5	+1	45	77	65	1575	1590	1001	157
65	39	J. Hoogenboom	10	5		5	5		50	70	76	1716	1598	995	156
66	57	H. Kuypers	13	3	4	6	5	-1	38	45	67	1703	1667	986	155
67	118	A. Fichera	14	5	2	7	6	-4	42	64	66	1600	1543	978	154
68	66	R. Fritschy	5	2	1	2	2½	-1	50	49	86	1648	1589	973	153
69	106	M. Ligtenstein	3	1	1	1	1½	-1	50	57	82	1407	1663	968	152
70	100	H. Puyker	4	2		2	2		50	62	80	1345	1577	963	151
71	25	E. Petersma	7	2	2	3	3	-1	42	58	68	1778	1661	958	150
72	99	J. Potters	13	5		8	5	-3	38	63	60	1476	1558	958	149
73	86	R. J. Schaper	1	1			1	+1	100	64	157	1892	1996	942	148
74	78	M. Meijer	2+1	1		1	1	-1	50	37	92	1651	1567	927	147
75	128	P. Koefoed	2+1		2		1	-1	50	60	81	1709	1781	927	146
76	24	B. Wijchgel	3	1	1	1	1½	-1	50	67	77	1830	1681	894	145
77	38	P. Jonkman	4+1		3	1	1½	+1	37	68	57	1730	1688	880	144
78	101	M. Klijnkramer	9	4		5	4	-1	44	78	63	1355	1406	876	143
79	40	A. Troost	8+1	2	1	5	2½	-1	31	58	51	1605	1536	859	142
80	92	P. de Casparis	6+2	2		4	2	+2	33	58	54	1712	1557	846	141
81	19	A. Wunnink	14	3	4	7	5		35	65	55	1772	1540	843	140
82	96	E. Eckstein	10	3	1	6	3½	+2	35	60	56	1325	1483	833	139
83	135	G. Hegde	1	1			1	-1	100	127	94	1400	1592	830	138
84	119	M. Ligtenberg	14	3	3	8	4½		32	47	56	1500	1525	827	137
85	94	H. de Heer	1				½	+1	50	64	79	1716	1564	800	136
86	116	S. Kuypers	14	4	1	9	4½		32	56	53	1200	1255	797	135
87	110	M. Egbrink	1		1		½	-1	50	82	70	1300	1324	789	134
88	95	H. Cornelissen	9	2	2	5	3	+3	33	63	52	1510	1481	787	133
89	84	J. Tanja	12	3	2	7	4	-2	33	72	49	1288	1333	786	132
90	93	G. Sylbing	3	1		2	1	+1	33	84	45	1594	1295	764	131
91	56	P. Laport	8	3		5	3	+2	37	55	61	1521	1583	759	130
92	133	J. Oosterhof	2	1		1	1		50	83	69	1700	1804	746	129
93	98	W. Cornelissen	9	2	1	6	2½	-1	27	50	46	1699	1445	739	128
94	8	R. Lith									2050			715	127
95	22	A. de Feijter									2043			714	126
96	23	R. Kikkert									2066			713	125
97	91	B. van der Meer	5	1	1	3	1½	-1	30	48	52	1500	1502	710	124
98	75	G. Lörinczy	11	3	2	6	4	+1	36	69	55	1489	1440	704	123
99	28	T. Marioneaux									1828			696	122
100	130	A. Smulders	5	2		3	2	+1	40	89	53	1400	1365	694	121
101	34	B. Manuri									1926			680	120
102	49	J. Smit									1834			679	119
103	125	W. Kraaij	9+1	3		6	3	-2	33	76	48	1200	1260	677	118